

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel ■. Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam BUDAPEST, SZERDA, 1907 SZEPTEMBER 11 13. szám

A Hir 13-ik száma:

**Bécs karmai közt
 a magyar miniszterek
 A kiegyezés bonyodalmai**

**Darabont-lázadás
 egy megyegyűlésen
 Maros-Torda lázban**

**Éljen az általános
 választói jog!**
 Munkásforradalomküzőben

Minden pénzt elloptak
 A kifosztott szászvárosi kassza

KRISTÓFFY
 összeesküvése

Szövetkezik mindenkivel a
 hazája ellen. Ischl, Bécs,
 Hinterbrühl, Zágráb. Sötét
 titkok

A velencei vérnász
 — Börtönben a gyilkos meny-
 asszony —

Püspöki hagyaték
 — csőd alatt

A börtön fenekén
 — Haldoklik a Belvárosi Ta-
 karékpénztár sikkasztója —

**Furcsa háboru
 egy vendéglőben**

TIZ RIPORT

Bródy Sándor regénye

Távirat, telefon

A pokol tornáca

Irta: **BRÓDY SÁNDOR**

Jó szándékkal van kikövezve a pokol tornáca. A tegnapi minisztertanács, amely természetesen a legtitkosabb, igazában nyílt ajtók mellett folyt le és nyitott ajtókat tört be. Elharározottatott, hogy a folyó ügyeket tovább hagyják folyni, amíg a piszkos áradat elönti az országot. Egyébként pedig minden marad a régiben, a mi rossz volt, vagy ha a jó szerencse szolgál bennünket, még rosszabb lesz. A hazugságok folynak tovább és pedig legfőképpen a két főkérdésben: az általános titkos választói jog és a kiegyezés kérdésében. A harmadik, talán leglényegesebb probléma, egy új, vérlázító és könnyűfakasztóan komikus hazugsággal lett gazdagabb. De vegyünk lélekzetet, hogy nyugodtan, rendre tudjuk követni a kegyes csalásokat, a pokoli jó szándékok sorozatát.

Nyíltan a király kívánságára — a feleség mégis csak ad valamit arra, hogy a miniszterei nyíltan szót ne szegjenek — már a legközelebb a törvényhozás előtt lesznek a választási reform alapelvei. Az mondatik, hogy Andrássy Gyula úgy szerkesztette meg az alapelveket, hogy a nemzeti állam és annak fensősége ne szenvedjen. Ismerjük e különben becsületes, de egyoldalú államférfiu elveit, a nemzeti állam mibenlétéről való felfogását. És az nem a nemzetnek, hanem egy történelmi töredékének kedvez. Az ugynevezett történelmi faj, az általános titkos választói jog címén és ennek hamisított áruhájában tovább akarja majd megtartani fensőbbiségét, amelylyel élni sohasem tudott, amely rég kiesett a puha és gyenge markáiból. De Andrássy Gyula teljesen jóhiszemű és a legnagyobb jóhiszeműséggel fogja az országot az általános sztrájk elé vezetni. Azt mondja az előrelátó és valóban komoly államférfi: nem akarom az országot belevezérelni az anarkiába, vigyázok az elvekkkel. És odavezérli, mert ezeket az urakat nem látó szemek, hanem vak ösztönök, világtalan pártok és földöncsuszó nyomorékok, a teljesen elszerecséltenedett politikai erőviszonyok vezérlik. Még csak az kellett az általános nyomorusághoz, hogy annak igazi kezdetét — ha jó a hideg késő ősz — bevezesse egy általános sztrájk, a melylyel a szocialisták csak fenyegetődznek, de amelyet igazában a kormány fog megcsinálni.

A kiegyezés végső küzdelme is folyik

tovább. A szó szoros értelmében, mint fizetett műbirkózók, fizikailag küzködnek ezek a miniszterek. A verejték palam et publice folyik le róluk és félhivatalos borbélytányérok alig győzzük felfogni a róluk lefolyt csapadékot. Vért is köpnek a megerőltetés-től, műkönnyeket is sirnak, hol az ijedelem-től, hol az örömtől, hogy meg van, meg lesz! A régi politikai komédia ez, amelyről szegény Jókai regényt irt és amelynek segédelmével még Tisza Kálmán — a Wekerle mestere — rugatott csillagot — a nemzetel. A régi iskola, a régi erkölcs, a régi nyomoruságos hazugság. A különbség csak annyi, hogy a régi kormányok háta mögött egy pecsovics-többség volt és nem mint most, függetlenségi. Ez a többség nem utalhatja a kormányt egy hatvanhetes alapon való kiegyezésre, sőt ha egy kis morális tartalma van, ezt meg sem tűrheti. Maga a kabinet pedig, ha nem szükölködnék minden erkölcs nélkül, pártjának elvei ellenére szóba sem állhat Bécscsel. De ime szóbaállt, lohol és fut utána, bujik bele és szinte rimánkodik, hogy a hatvanhetes Széll és az ultrasztrák Körber szerződését, ha elrontva, ha ránk nézve súlyosítva is megkaphassa és hogy fölkiállthasson:

— Ime, nemzet, mit izzadtam ki!

A harmadik hazugság voltaképpen keserű igazság: az, hogy a kvóta emeltetik. A kormány tekintélyét veti latba, testével és lelkeivel áll helyt, hogy ezt az emelést a parlament és a nemzet helyeselje. Katonai engedményeket kapunk érte — ez a mentsége. Amióta világ a világ, volt-e valaha ily frivol alku?! Egy nemzet pénzt ad a királyának, hogy bizonyos jogainak egy részéhez jusson! Az ujjásártéren régi ruhákkal nem folyik ilyen szemérmetlen alku. Szegénységünk, ügyetlenségünk szájalmasabb bizonyítékát nem adtuk még soha. Megszámlált garasainkat — amelyek nincsenek is — odaadjuk, hogy a császár engedjen valamit a szineiből és ne teljesen az ő livrójét hordja mindenki, aki Szent István birodalmában él! Talán magyar nadrággombokat fognak engedélyezni.

De ez sem bizonyos. A kvótát fölemeljük, de megint becsapnak bennünket és a mikor a katonai engedményeket kérjük, a legfőbb hadur a kardjára üt.

A pokol tornáca jó szándékkal van kikövezve . . .

Darabont-lázadás Maros-Tordában

Vihar a közgyűlésen

Darabontok a főispán ellen

Felfüggesztették a főjegyzőt

Izgalom a megyében

Nyilatkozik A HIR-ben a főispán és az alispán

Uj harcok előtt

Gyalázatos, rothadt állapotok uralkodnak Maros-Tordamegyében. Két párt küzd egymás ellen: a függetlenségi párt, ifjabb Ugron Gábor főispán pártja és a megyei autonóm párt, a darabont-hullák bandája. E két csoport harcának ütközéspontjából fakadt az a borzalmas, visszataszító állapot, amely alapjában megbontotta, felforgatta a megye életét, nyugalmát. Ifjabb Ugron Gábort azért küldötte a kormány Maros-Tordamegyébe, hogy a darabontoknak ebben a kipusztíthatatlan darázs-fészékében rendet csináljon. Nem sikerült. Maros-Torda darabontjai meghusították minden törekvését. Ma délelőtt a közgyűlésen pedig olyan botrányt csaptak, amire nincsen példa a megyei közgyűlések történetében: *kiszorították a főispánt a közgyűlés terméből; az általa kinevezett alispánhelyettes főjegyzőnek az ablakon kellett kiugrania.* Csup, bántó és izgalmas volt a mai közgyűlés. Ennek a mai skandalumnak a hirtelen fellobbanása bevilágít a megye gyalázatos, rothadt viszonyaiba. Ott, ahol ezeknek a darabontoknak működése kezdődik, véget ér a politikai működésnek politikai szempontból való elbírálása. Jellemtelen, tisztességtelen és piszkos dolog az, ahogyan ezek a hullák életet akarnak szivni megrothadt csontvázukba. Ez a törekvés nem fog sikerülni. Ki kell pusztítani meg a petőjüket is, hogy a maihoz hasonló gyalázatoságok ne ismétlődhessenek.

Viharos közgyűlés

Erődy Sándor felfüggesztése
Reicher Aladár eskütétele

Izgalmas, viharos közgyűlése volt ma Maros-Torda megyének. Minden előzménye az, hogy Maros-Tordában a darabont uralom alatt ennek kreaturái kerültek tulsúlyba, akik semmiképpen sem akarták elhagyni helyeiket; sem Nagy József alispán, sem Erődy Sándor főjegyző. Ifju Ugron Gábor főispán sehogysem tudott elbánni ezekkel a darabontokkal, akik a megyei autonóm pártban egyesültek. Erődyvel megbeszéltek, hogy elhagyja a helyét, ha kinevezik állami hivatalba. Mikor már a kinevezés perfekt volt, Erődy Sándor meggondolta a dolgot és visszavonta kijelentését; nem akarta elhagyni a helyét. Andrassy erre felfüggesztette. Ma kellett volna megtartani azt a közgyűlést, amelyen azt a felfüggesztő végzést felolvassák.

Délelőtt tíz órára volt kitzúve a közgyűlés, amelynek lefolyásáról érdekes és részletes tudósítást közölt az este *A Nap*. Hosszas viaskodás és igazolási eljárás után jutottak a terembe a bizottsági tagok. Tömör sorokban vonult fel a függetlenségi párt már féltíz órakor. A mikor az összes bizottsági tagok helyeiket elfoglalták Erődy Sándor alispánhelyettes megnyitotta az ülést. Mikor Ugron Gábor főispán megjelent a teremben és átvette az elnöki széket, nagy éljenzéssel fogadták a függetlenségi párton, míg az autonóm párt a leggyalázóbb kifejezésekkel illette. Napirend előtt Gaál Sándor azt kérdezte, *mít keresnek a csendőrök a megyeházán.* Erre Erődy Sándor rájászólt.

Gaál Sándor és Urmánczy Nándor felszólalásai után Ugron főispán jelentette, hogy

belügyminiszter Erődy főjegyzőt állásából ismét felfüggesztette. Az erről szóló rendeletet kézbesíteni akarta a főjegyzőnek, de Erődy az átvételt megtagadta. Erre óriási vihar tört ki. A függetlenségi Erődyt fenyegették, közben kevésszámú hívei éljenzték a főjegyzőt. A közgyűlést a tettelegességtől csak hajszal választotta el. Ugron főispán ekkor kijelentette, hogy mivel Erődy nem vette át a miniszteri rendeletet és helyét elhagyni nem akarja, az alispán pedig szabadságon van, *helyettes főjegyzővé Reicher Aladár szászrégeni főszolgabíró*t nevezte ki és felhívta őt, hogy a közgyűlés kezébe tegye le az esküt.

Erre a kijelentésre óriási kavardás támadt. A bizottsági tagok felugráltak helyeikről, Jeney József körjegyző a főispánt öklével fenyegette, gyalázó kifejezéseket használt ellene, közben pedig a függetlenségi Erődyt szidalmazták. A nagy kavardásban Reicher Aladár letette az esküt. Ezután a főispán felszólította Reichert, hogy foglalja el a főjegyzői széket. A vihar erre megismétlődött és oly sokáig tartott, hogy a főispán kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Szünet után a főispán a közgyűlés színe előtt akarta kézbesíteni a rendeletet Erődynek, aki az átvételt újból megtagadta. Ismét heves jelenetek következtek. Legsúlyosabb kifejezésekkel illették Andrassyt, a főispánt és a függetlenségi pártot. Az ülés újból való megnyitása után bement a terembe Nagy József alispán is, aki az alispáni széket elfoglalta. Erre Ugron Gábor főispán híveivel kivonult a teremből, Reicher Aladár főjegyző az ablakon kiugorva menekült a darabontok elől.

Nagy József alispán erre elfoglalta az elnöki széket ezekkel a szavakkal: *„Megdöbbenéssel értesültem arról, hogy a főispán távollétemben mily szemtelen disznóságokat követett el. A vármegye reputációja megköveteli, hogy ezért elégtételt szerezzék a vármegyénél.”* Hosszabb beszédben vázolta a helyzetet, majd felhívta Erődy Sándort, hogy adja elő a történeteket. Erődy Sándor ekkor hosszú beszédben saját személyes szereplését és álláspontját ki-domborítva, tárgyalta az eseményeket. A tüntetések ekkor a folyosóra is kiterjedtek. Örületes kavardás támadt és a közgyűlési teremben mintegy 20 percig folyt az alispán törvénytelen elnöklésével a közgyűlés.

Később Ugron Gábor ismét visszatért a közgyűlési terembe, mivel azonban a rendet nem tudta helyreállítani, a közgyűlést holnap délután három órára elnapolta. Az izgalom ekkor tetőpontjára hágott. Amint a főispán a közgyűlési teremből távozni akart, Jeney József körjegyző felemelt öklével utat tört magának a bizottsági tagok között a főispán felé, Erődy főjegyző pedig szembe fordult a főispánnal és gyalázta. A több bizottsági tag kíséretében távozó főispánt az udvaron mintegy hatszáz főnyi tömeg vette körül és a Kossuth-nótát énekelve, lakásáig kísérte, lelkesen tüntetve mellette.

Készülődés

a holnapi közgyűlésre

Marosvásárhelyen általános, nagy a kavardás és az izgatottság. Olyan magas fokra hágott az izgalom, hogy az emberek *revolverekkel járnak az utcákon.* Nagyban folyik az izgatott készülődés a holnapi közgyűlésre. Nem valószínű,

hogy a holnapi ülés simább lefolyású legyen, mert a darabontok, akik a mai történeteken vérszemet kaptak, mindenre képesek.

Ma délután négy órakor a függetlenségi párt ülést tartott. Ezen az ülésen megjelent Ugron Gábor főispán is. Elhatározták, hogy kitartanak a főispán mellett, és hogy a holnapi közgyűlésen valamennyien megjelennek.

A megyei autonóm párt ma délután Matskássy István elnöklésével tartotta előértekezletét. Nyolcvannégy darabont jelent meg az ülésen. Kimondották, hogy a főispán ténykedését törvénytelennek tartják, tovább folytatják ellene a küzdelmet és hogy a holnapi közgyűlésen valamennyien megjelennek.

Minden jel arra vall, hogy a holnapi közgyűlés igen izgalmas lefolyású lesz.

Fáklyásmenet

ifjabb Ugron Gábor tiszteletére

Marosvásárhely közönsége, kivéve a néhány darabontot, lelkesen tüntetett Ugron főispán mellett. Ma este fényelő órakor *fáklyásmenetet* rendeztek a tiszteletére. Több száz főnyi tömeg ment fáklyákkal, lámpionokkal, zászlókkal a főispán lakása elé. A főispánt több beszédben üdvöztették. Petri Lajosnak, a városi függetlenségi párt elnökének és Sárkány Lajosnak, a megyei függetlenségi párt elnökének beszédeire ifjabb Ugron Gábor főispán hosszabb beszédben válaszolt. Megköszönte a bizalmat, kifejtette, hogy tovább küzd a darabontok ellen és minden erejével azon lesz, hogy ha csak lehet, a békét és nyugalmat Maros-Tordában helyreállítsa.

Beszélgetés

Ifjabb Ugron Gábor főispánnal

Nagy József alispánnal

Fenyvesi Soma képviselővel

I.

Maros-Torda vármegye főispánja, ifjabb Ugron Gábor *A Hír* egyik munkatársa előtt a következőket mondotta a maros-tordai állapotokról, a mai botrányos közgyűlésről és jövődö terveiről:

— Ismeretes az én álláspontom. Eljöttem ebbe a megyébe, hogy rendet teremtsék. Nyugalommal, békés eszközökkel. Nem sikerült. A mai eset a következő: Andrassy Gyula gróf belügyminiszter közel két héttel ezelőtt kiadott egy rendeletet, amelyben Erődy Sándor főjegyzőt állásától felfüggesztette. Ezt a rendeletet nekem végre kellett hajtanom. Erődy Sándor tudvalevőleg vezére azoknak, akik a nemzeti ellenállás alatt hivatalukban megmaradtak, akik élvezték a hatalom minden hasznát, amikor mi ellenünk szuronyokat szegeztek. Konstatálnom kell, hogy a vármegye közönségének többsége ő mellettük van.

— Ma délelőtt, ezen a viharos közgyűlésen én nem tettem egyebet, mint-hogy érvényt szereztem a belügyminiszter rendeletének. Erődy Sándor főjegyző felfüggesztő rendeletét a közgyűlés színe előtt felolvastattam. Erre Reicher Aladár, az általam kinevezett főjegyző letette az esküt. Nem törődöm azzal, hogy mialatt én a gyűlést felfüggesztettem, az alispán, aki azzal akarta meghusítani a rendelet végrehajtását, hogy szabadságra ment, illetve beteg lett, hirtelen meggyógyult, megjelent a teremben, elfoglalta az elnöki széket és „elnökölt”. Csupán az lehet törvényes közgyűlés, amelyen én elnökölök. Amit ők csináltak, az nem volt egyéb beszélgetésnél. Minden hiába. A közgyűlés törvényesen lefolyt. Erődy Sándor *fel van függesztve. Reicher Aladár az új főjegyző.*

— Hogy holnap mi történik, azt nem tudhatom. Én elhalasztottam az ülés folytatását holnap délután négy órára. Valószínű, hogy holnap a mai jelenetek fognak megismétlődni. A da-

rabontok pártján van az alispán, ő rendelkezik a karhatalommal. Természetes, hogy a zajos jelenetek könnyen megisméllődhetnek. Én tovább megyek a magam útján. Rendet akarok s rendet fogok teremteni ebben a megyében. Azokkal állunk szemben, akiket a Vozáry törvénytelen királyi biztos alatt szemben állottunk. Biztos, hogy győzni fogunk.

II.

A darabontok vezére: Nagy József alispán. Élénk szerepe volt a mai botrányos közgyűlésen. A Hír egyik munkatársa beszélgetést folytatotta vele:

— Ifjabb Ugron Gábor főispán — mondotta Nagy József alispán — határozottan törvénytelenül cselekedett a mai közgyűlésen. Reicher Aladárral, az általa törvénytelenül kinevezett új főjegyzővel letétette az esküt a közgyűlés előtt, akkor már, midőn még Erödsy Sándor főjegyző nem mondott le és helyét nem hagyta el. Olyan volt az eskütétel után a hangulat, hogy már-már vérontás keletkezett. Én beteg voltam. Mikor a történetekről értesítettek, elmentem a közgyűlésre, ahol párthiveim nagy örömmel fogadtak. Ugron Gábor főispán, amikor én megjelentem, kivonult a tereméből. Az ő főjegyzője, Reicher Aladár az ablakon kiugorva menekült. Körülbelül husz-huszonötön bennmaradtak a teremben. Én átvettem az elnöki széket. Elnöksémem alatt folytattuk a tanácskozást. Kimondotta az elnöklés alatt gyűlésezett közgyűlés, hogy a főispán által történt kinevezést és az eskütételt törvénytelennek és semmisnek tekintik. Utasítottuk Erödsy Sándor főjegyzőt, hogy állásában maradjon meg. Fél óráig tarthatott ez a gyűlés. Ifjabb Ugron Gábor kis vártatva bejött a terembe, mert észbe jutott, hogy az ülést nem függesztette fel. Elfoglalta az elnöki széket és az ülést folytatását holnap délután három órára tűzte ki. Már délután mi, a megyei autonóm pártnak ülést tartottunk. Elhatároztuk, hogy holnap a közgyűlésen valamennyien megjelenünk és tovább folytatjuk a küzdelmet a főispán ellen.

III.

Marosvásárhely városa országgyűlési képviselője, Fenyvesi Soma, így nyilatkozott:

— Betegeskedésem miatt nem jelenhettem meg a mai közgyűlésen. Mindamellet a legapróbb részletekig informálva vagyok mindenről. Az az álláspontom, hogy a főispán feltétlenül korrektil jár el a mai közgyűlésen. Nem tehetett mást, mint amit tett. Tizenhárom-tizennégy napja, hogy leérkezett az Erödsy főjegyzőt állásától függesztő rendelet. Ő nem tett egyebet, mint hogy ezt a rendeletet végrehajtotta. Ugy látom, hogy a város és a megye közönsége egyértelműen a főispán mellett foglal állást. Ma este fáklyásmenetet rendeztek a tiszteletére.

A holnapi közgyűlés Megisméllődnek a viharos jelenetek

Holnap délután három órakor lesz a mai viharos gyűlés folytatása. Nagy érdeklődéssel tekint eléje az ország és a megye; nagy apparátussal készülődnek a harcban álló felek: a függetlenségi párt és a darabont banda. Elhatározták, hogy valamennyien megjelennek a holnapi közgyűlésen. Bizonyos, hogy a viharos, izgalmas jelenetek megisméllődnek. Ennek az az oka, hogy Erödsy Sándor, a felfüggesztett főjegyző egész bizonyosan megjelenik a közgyűlésen és el fogja foglalni a helyét. A főispán, minthogy nem az ő, hanem az alispán birtokában van a karhatalom felett való rendelkezés, Erödsyt ebben a törvénytelen szándékában a főispánnal szemben is támogatni fogja. Minden jel arra vall, hogy szerfölött viharos, izgalmas lesz a holnapi közgyűlés.

Harc

Kétszáz székely körül

Marosvásárhelyen ma reggel az a hír terjedt el, hogy Körössy József nyáradszeredai főszolgabíró a közgyűlés alkalmából kétszáz székelyt fuvaroztatott be Hódos és Jobbágytelke községekből az alispán ellen. A székelyek számára állítólag még bankettet is rendeztek, amelyen feltűzték őket Nagy József ellen. Erödsy alispánhelyettes amint ezt meghallotta, szinte megtönte csendörökkel a vármegyeházát. E miatt Gaál Sándor fel is szólalt a közgyűlésen. Erödsy Sándor azzal védekezett, hogy ő Körössy készülődése miatt tette az intézkedéseket. A közgyűlésen már Gaál Sándor és Urmánczy Nándor aljas hazugságnak minősítették az egész dolgot.

Ketten szerepelnek legintenzívebben ebben a dologban: Nagy József alispán és Körössy József főszolgabíró. A Hír tudósítója előtt így mondták el a kétszáz székelyről szóló történetet, természetesen homlokegyenest ellenkezően:

Nagy József alispán:

Biztos tudomásom van arról, hogy Körössy József nyáradszeredai főszolgabíró kétszáz székelyt fuvaroztatott be Hódos és Jobbágytelke községekből azzal a céltól, hogy engem megtámadjanak. Ilyen fegyverekkel dolgozik a főispán pártja. Természetesen mi is tudjuk, hogyan kell ezzel szemben védekeznünk.

Körössy József főszolgabíró:

Aljas hazugság, hogy én Hódos és Jobbágytelke községekből kétszáz székelyt fuvaroztatam volna be, megvédégetem volna és azzal bíztam volna meg őket, hogy alkalomadtán Nagy József alispánt megtámadják. Ebből a dologból egyetlen szó sem igaz. Nincs szükségünk ilyen aljas fegyverekre.

Szembeállítva jobban kiderülnek az ellentétek. Rejtélyes, hogy hol van a „kétszáz székely“. Ugy látszik, hogy valaki hazudott. De vajjon ki volt az?

Forradalmi harc az általános választói jogért

A munkások bejelentik

Országos munkaszünettel kezdik

Október 10-én

Az éjszaka Budapest összes munkásszakmáinak megbízottai ülést tartottak, a melyen kimondták, hogy október 10-én, a parlament megnyitása napján az általános, egyenlő, titkos választói jog érdekében a fővárosban általános munkaszünetet tartanak. Elhatározták azt is, hogy az egész ország népét felhívják csatlakozásra. Azt akarja a munkásság vezetősége, hogy október 10-én ne legyen egyetlen olyan város és község sem, ahol dolgozó munkást láthatnak. Elszánt, kiméletlen forradalmi harc kezdődik ezzel, — mondja a munkásság próklamációja. Ennek a harcnak végső állomása a forradalom. Ne kergessék forradalomba az ország népét. Adja meg a kormány, aminek megvalósítására ő maga is, a király is lekötötte a szavát.

Igy a próklamáció. A magyar parlament tehát egy monstruózus tüntetés közepette fog megnyitni. Nem kell hozzá nagy jóstehetség: zavargások is lesznek ezen a napon, talán vér is fog folyni, löni fognak a katonák és a csendörök. Arról a mérhetetlen gazdasági kárról nem is beszélünk, amit az ország a teljes napi munkaszünet következtében szenved. Így fognak összeülni a hon atyái. Ijesztő kezdet ez. Szomorú kilátások.

bennülhessen az ország házában s hogy ő is bennülhessen az ország házába s hogy ő is kivehesse a részét ama törvények meghozatalában, amelyek róla rendelkeznek, de nél-

küle, — kell-e magyaráznunk, hogy ez a követelés méltányos, jogos, szükséges és hasznos. A népet sehol sem lehet kizárni a jogából. Még Ausztria is megadta az általános választói jogot a népének. Nálunk is régen ígéretik már. Benne van a függetlenségi párt programjában. Benne van a többségi párt akaratában. A király is akarja. A kormány megígérte. Mindenki akarja és mégis semmit, semmit nem tud megkapni az ország. Huzzák, halogatják. Vagy egyáltalában nem akarják megcsinálni, vagy nem mernek előállani azzal, amit csinálnak.

Pedig az ország lábárállásának egyetlen képzelhető módja a munkásság felszabadítása s az általános választói jog behozatala. Mindent ettől várunk. Várjuk alkotmányunk erősségét és várjuk a gazdaságiakban való fellendülést. Gyalázatos uzsora kinozza ezt az országot. Maholnap úgy áll a dolog, hogy az a forradalmi harc, a melyet a munkásság az október 10-iki munkaszünettel bejelent, nem a jogért, szabadságért és egyenlőségért vívott harc lesz, hanem a legkeservesebb nyomor-mozgalom, a mely még vért is onthat a megélhetésért. Idegenben, Amerikában maholnap több lesz a magyar, mint idehaza. Se joga, se létezhete a népnek nincsen. Az egyetlen reménységünk az általános választói jog. Igérik, ígérnek. De nem adják meg.

A munkásoknak s a népnek a türelme, úgy látszik, fogytán van. Hosszu készülődéseknek, nagy gondnak, keserves megmondásoknak az eredménye ez az országos tüntetés. Nem könnyű dolog az ilyesmi, a nép is drágán megfizet ezért, de azt mondják, hogy most már nincs helye a kiméletnek, sem másokat, sem magukat nem kímélnék, jöjjön a harc, jöjjön a vihar, az hozza meg majd a tisztulást. A próklamációt egyhangulag fogadták el. A Nap munkatársa megkérdezte a szocialista pártvezetőség egyik tagját a mozgalomról s a felelet az volt, hogy ez csak a kezdet kezdete. A pártvezetőség egy másik tagja a kormánynak s a koalíciónak a választói jog kérdésében tanúsított magatartása alapján a legteljesebb bizalmatlansággal beszél. Garbai Sándor, a magyarországi szociáldemokrata-párt elnöke azt mondja az október 10-iki tüntetésről, hogy csak erőpróbája annak a nagyobb küzdelemnek, amely később következik be. Szóval, az akció a lehető legkomolyabb és legfenyegetőbb.

És mit tesz mind e készülődések közepette a kormány? A kormány óvintézkedéseket tesz. A belügyminiszter ráir a vármegyei hatóságokra, a csendőrségre és a katonaságra, hogy legyenek mindenre készen. A főkapitány kijelenti, hogy a közbiztonság nem lesz veszélyeztetve. Ez minden felelet, amikor az ország népe a jogaiért demonstrációra készülődik, a végsőkre gondol és forradalmat emleget. Hát nem gyönyörű ez a mostani állapot?

A tüntetés sikere érdekében a szociáldemokrata pártvezetőség nagyarányú akcióba kezdett. Már szombaton egymillió példányban megjelenik a szociálisták röpirata, amelyet a röpiratok egész sorozata fog követni, ezenkívül több mint ezer népgyűlést tartanak az ország minden részében és ugynevezett háziagitációt is rendeznek. Ez a készülődés ejtse gondolkodóba a magyar kormányt. És a kormány teljesítse kötelességét. A munkásokért, az egész országért és a saját jó nevéért.

Kovácsolják a kiegyezést

A Beck-kabinet — krizissel fenyeget

Junktim-háború készül

Osztrák támad — magyar bánja!

Féltik a közös bankot!

A nyáron, mikor az osztrák miniszterelnök Budapesten volt a kiegyezési tárgyalások miatt, úgy informáltak hivatalos részről a közvéleményt, hogy csak pár részletkérdés van még hátra és — sajnos!!! — szeptember elején nyelbeütik a Bécsben várva-várt kiegyezést. És most, mikor elérkezett az ideje annak, hogy a tárgyalásokat mindkét részről befejezzék, az osztrákok a legképtelenebb akadályokat akarják gördíteni a megegyezés útjába. Ami különben egyáltalán nem keserít el bennünket, mert hiszen a magyar nemzet nem sóvárog semmiféle kiegyezés után. Nekünk az önálló vámterület kell, ezt vallja programjával a függetlenségi párt is, az ország többsége. Miért is alkudoznak hát Bécsben?

Báró Beck, a trónörökös kedvence intézi most a Magyarország ellen való hadjáratot. Kedves osztrák barátaink fölláttatták a junktim-kérdést, ami alkalmas lehetne arra, hogy nagy bonyodalmak származzanak belőle, lanszirozzák a kvótának magyar részről való fölemelését — amiről pedig a függetlenségi párt hallani sem akar. Tetejébe minden furfangnak és ravaszkodásnak előállanak a német radikálisok és kijelentik, hogy ők nem szavazzák meg a kiegyezést, inkább kilépnek a többségi pártból, de nem járulnak az új formájú vámszerződéshez. Így lépett homloktérbe az utóbbi napokban a *Beck-kabinet válsága*, ami lehet komoly dolog, de lehet számítás is...

Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth és Darányi miniszterek, valamint a szakminisztériumok politikai államtitkárai ma elutaztak Bécsbe és holnap találkozni fognak Beck báróval s a többi osztrák miniszterrel. Egy bizonyos és ez az, hogy Wekerle s vele a többi magyar miniszter *komolyan akarja a kiegyezést, de csak junktim nélkül*. A magyar kormánynak nem szándéka felidézni a krizist, ami ha netalán bekövetkezik, az csak az osztrákoknak tulajdonítható. Ők azok, kik halászni akarnak a zavarosban, ők azok, kik le akarják nyuzni Magyarország hőreit. Wekerle s vele együtt Kossuthra és Darányira hárul a feladat, hogy az ocsmány osztrák támadásokat visszaverjék. Meglátjuk, lesz-e hozzá erejük és bátorságuk.

Lejár a bank-szabadalom

Fegyver a nemzetnek

Az osztrákok tudvalevően mindent elkövetnek, hogy az *önálló magyar jegybank felállítását megakadályozzák*. Félnék attól, hogy gazdasági életünk hatalmasan föllendülne s pénzügyeink intézésében nem szorulnánk az ő uzsorájukra. A *bécsi jegybank szabadalma nemsokára lejár* s a mostani válságos időt alkalmasnak találják Bécsben arra, hogy fegyvert szegezzenek a magyar nemzet testének: vagy megújítjuk a bank-szabadalmat, s vele együtt a teljes gazdasági lekötöttségbe is beleme gyünk, — vagy vége mindennek, nem tárgyal tovább Ausztria.

Bár így volna! De csak gaz taktika az egész; ami arra megy, hogy a *közös jegybank tovább is fennmaradjon*. Ehhez a függetlenségi pártot nehéz volna megkapni, annál is inkább, mert komoly mozgalom van keletkezében az *önálló magyar jegybank felállítására érdekében*.

Nincs junktim

Nem is lesz

Holnap indulnak meg Bécsben a kiegyezési tárgyalások. Egy előkelő politikus, ki a kormány terveit jól ismeri, úgy informálta *A Hír* munkatársát, hogy *nem igaz az*, mintha az osztrák kormány a junktim dolgában átiratot intézett volna a magyar kabinethez. Különben is, akármiféle mellékkérdéssel áll elő Beck báró, azzal Wekerleék nem törődnek, mert a kormánynak határozott céljai vannak, ezek között elsősorban az, hogy a kiegyezési szerződést megszövegezzék és a szükséges aláírásokkal ellássa. A *kiegyezési szerződés szövege magyar és német nyelven törvényjavaslat alakjában már elkészült* s ezt fogják megvitatni a holnapi tanácskozáson. A tegnapi minisztertanácsos eldöntötték, hogy a kormány a *junktim-követelést visszautasítja* s addig se a bank-ügyről, se a kvótáról nem tárgyal, míg a kiegyezés kész nincs.

Osztrák perfidia

Mit akar Beck?

Beck báró osztrák miniszterelnök bizalmasai utján tudjuk már, hogy mit akarnak az osztrákok cserébe azért, mert vámszövetség helyett vámszerződést kegyesek kötni. Azt, amit *A Hír* legutóbbi számában jelentett —: a *kvóta fölemelését*. Erre vágnak Beck uramék s egész nyíltan hangoztatják már, hogy a *kiegyezés mérlege kvóta-emelés nélkül Ausztria számára nem mutatna semmi hasznot*. Már pedig ők rossz üzletet nem csinálnak!

Az osztrák kormánynak az az álláspontja, hogy Magyarországnak kvóta-emeléssel kell fizetnie azért a vivmányért, hogy a fogyasztási adó terén önállóan járhat el, s mert az osztrák cukor bevitelét megnehezíti, — egy pillanatig sem állhat meg. Nem is szabad róla komolyan beszélni. Függetlenségi politikusnak eszébe ne jusson a kvóta-emelés, mert erről hallani sem akar az ország. Elég volt már a terhekből, nem szabad tünni, hogy Ausztria még jobban szípolozza az országot.

El Bécsbe!

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Kossuth Ferenc kereskedelmi és Darányi Ignác földmivelési miniszterek ma délután 5 óra 15 perckor Popovics Sándor, Szterényi József és Mezössy Béla államtitkárok kíséretében Bécsbe utaztak.

Szerencsésen megérkeztek!

Bécs, szeptember 10.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, továbbá Popovics Sándor pénzügyi, Szterényi József kereskedelemügyi és Mezössy Béla földmivelésügyi államtitkárok ma este 9 óra 15 perckor Bécsbe ér-

keztek, hogy résztvegyenek a holnap kezdődő kiegyezési tárgyalásokon. A miniszterek kíséretében voltak Lers Vilmos miniszteri tanácsos, Neumann Károly osztálytanácsos, valamint Tormay Géza, Koós Jenő és Bárczy István titkárok. A pályaudvarról egyenesen a Bank-gassei Magyar Házba hajtottak, ahol megszálltak.

Milliók panama Szászvároson

Mindenki lopott

Bankok helyett flaskók

Ujabb bünösök

Nagy feltűnést keltett *A Hír* tegnapi közlése, amelylyel a szászvárosi rengeteg sikkasztást leleplezte. Igen sok új érdekes részlete van a nagyszabású bünügynek.

Báró Bornemissza Lipót főispán visszatért Szászvárosról Dévára s helyette Pogány Béla alispán vezeti egyelőre a vizsgálatot Schuller Móric főpénztáros sikkasztása dolgában. Ma délelőtt a közigazgatási hatóságok s a királyi ügyészség képviselőinek jelenlétében fölnyitották a Schuller szobájában elhelyezett nagy Wertheim-szekrényt s meglepő fölfedezést tettek.

Mi van a kasszában?

Papírpénzt nem találtak, csak *egy korona halvan fillért* nikkeltben. De azért mégis tele volt a vasszekrény. Szép rendben *konyakos üvegek voltak belerakva*. Finom, előkelő márkák: Martell, Cordial-Medve s több efféle kitünő cég gyártmányai. Valamennyi üveg *üres volt*. A megszökött főpénztáros kiitta a tartalmukat, még pedig a pénztári ellenőr s néhány városi tanácsstag vidám társaságában.

Hetven darab üres üveg volt a pénzesszekrényben.

Több bünös nyomában

Dr. Weszter Henrik számvizsgáló és Buday Péter számellenőr a könyvekből megállapították, hogy a nagy sikkasztás husz-huszonkét esztendő óta folyt. Schuller Móric pedig *nyolc* éve töltötte be a főpénztárosi tisztséget.

Ennélfogva bünösök az eltűnt pénztáros hivatali elődei is, akiknek ellenében már kiterjesztették a vizsgálatot. Ennek híre nagy fölfordulást okozott a városban s az egész megyében. A régi bünösök már azt hitték, hogy nyugodtan élvezhetik a manipulációk értékes gyümölcseit s minden gázságot az eltűnt nyakába tolhatnak. Éppen ezért igyekeztek rajta, hogy Schuller megszökhessék s ellenük ne vallhasson.

A szakértők fölfedezését nyomban közölték dr. Apáthy Árpád megyei és dr. Binger József királyi ügyészszel, akik megindították a bünvádi eljárást. Valószínűnek tartják, hogy több letartóztatás lesz holnap.

Megállapították, hogy hosszú évek óta nem volt pénztárvizsgálat s az ellenőrzés teljesen szünetelt. A pénztáros meg az ellenőr szórakoztak, politizáltak — a magyarság ellen — mindenféle utazgattak, csak éppen a hivatalukba nem jártak.

Amikor Bornemissza főispán megüzente, hogy a vizsgálat alkalmából a hivatalos óra idején föntlegyenek a hivatalukban, még akkor is másfél óránál többet késtek mind a ketten.

A főispán már fölfüggesztette állásától a pénztári ellenőrt.

A pénztárban konstatált rendtelenség akkora, hogy a vizsgálat legalább *tizenöt napig* fog még tartani. Az elsikkasztott összeg nagyságát sem lehetett még pontosan megállapítani; de kétségtelen, hogy a kár több százezer koronát tesz ki. Pénztári naplókat egyáltalán nem találtak, az idei esztendőről egyetlen egy tétel sines elkönyvelve s a nagy adóhátralék törlesztéséről sines nyom.

Panama az egész vonalon

A vizsgálat ma olyan szenzációs részleteket derített ki, amelyek egész sereg helybeli előkelőséget kompromittálnak.

Schuller Móricot tömérdek ember megvesztegette s a főpénztáros ennek a fejében nem hajtatta be az illetők adóját. Gazdag emberek, cégek, részvénytársaságok is szerepelni fognak a monstre-bünpörben.

Schuller apja polgármester volt Szászvárosban s a nepotizmus révén juttatta be fiát a város főtitkárviselői közé. Schuller Móric aztán mint valami uralkodó rendelkezett. A rokonai és barátai adóját egyszerűen elengedte, s a könyveket meghamisította, hogy a visszaéléseket soha pontosan meg ne állapíthassák. A magyarok adófizetéseit azonban be se jegyezte a *Schulverein*-nek ez a kiváló zászlóvivője.

Egyes vádoló természetű adatokat véletlenül, az itatóspapírokon és sorvezetőkön találtak meg az élesszemű hozzáértők.

Mindezek alapján megindult a nyomozás *Hacker* Frigyes polgármester ellen is, aki még a saját hivatalába is csak nagy ritkán járt be, nehogy Schullert ellenőrizte volna.

A többi tisztviselőket sem ellenőrizték. Valamennyi azt tehette, amit akart.

Vihar a megyében

Hunyadmegye közönségét módfelelt fölháborította a szászvárosi hatalmas gazság. A magyargyűlölő nemzetiségi fészkekben, ahol mindig a közmondásos szász józansággal és takarékosággal kérkedtek, most a város urairól egyre szégyenletesebb manipulációkat állapítanak meg.

A megyei lakosság példás megtorlást követel. Holnapra báró Bornemissza főispán közgyűlést hívott össze Dévára s ott szóba hozzák a szászvárosi gazságokat. A főispán kimerítő jelentést fog tenni a vizsgálat eddigi eredményéről s minden valószínűség szerint bejelenti a büntetés módjait is. A közigazgatási hatóságokon kívül természetesen a kriminális hatóság is elvégzi a maga dolgát.

Szászvárosban — amely rendezett tanácsu város — a napokban rendkívüli közgyűlés lesz, amelyen *A Hír* értesülése szerint indítványozni fogják, hogy a polgármestert és az egész városi tanácsot fegyelmi uton mozdítsák el hivatalától.

Az affér újra fölkavarja a nemzetiségi elmentéket. Már is emlegetik a nemzetiségiek, — különösen az oláhok — hogy a megtorló eljárás a magyarok gyűlöletének, bosszuvágyának a következménye. Tévedésekről, rendtelenségekről beszélnek, holott kétségtelenül bebizonyult már, hogy példátlan gazságok történtek.

Tagadnak, cáfolnak

A szászvárosi szászok leplezni akarják a leplezést, szeretnék eltussolni a sikkasztást. *A Nap* szerkesztősége ma délelőtt kérdést tett *Hacker* Frigyes polgármesterhez, aki telefonon ezt mondotta:

— Sikkasztás, a pénzkészletből itélve, nem történt. Annyi való, hogy a főpénztáros nagyon rendetlenül vezette hivatalát. Naplózási s általában kezelési rendtelenségek garma-dával vannak. A vizsgálatnak még nincs vége.

Hát persze, a polgármester ur tagad, hiszen ő maga is bajba került s vagyonával is felőlős az okozott kárért. De az már szinte komikus, hogy a sikkasztást egészen letagadja. Nyolc különböző telefon-beszélgetést folytatott *A Hír* egyik munkatársa s kivétel nélkül mindenütt azt mondták, hogy a sikkasztást kétségtelenül megállapították, a kár pedig oly óriási, hogy *okvetlenül pótdátot is vetnek ki Szászváros lakóira*, akik eddig ilyet sohasem fizettek.

Schuller Móric az örökös ügyvédjelöltből, a számtalanszor elbukott ősjogászból lett főpénztáros buzgó védőre talált valamennyi szász földijében, de ez nem fogja tisztára mosni sem őt, sem a cinkostársait. Az enyhítő-körülményei közé legfőkébb azt sorozhatják, hogy nemcsak nagy kártyás, hanem nagy ivó is volt s részegségében tévedett, amikor a saját tárcája helyett állandóan a város kasszájából szedte ki a pénzt.

FELROBBANT DARABONT-AKNÁK

A bécsi összeesküvés titkaiból

A Burg, Lueger és a nemzetiségek

Hinterbrühl, Hotel Radetzky

„Der geflickte Schurl“

A darabont-uralom legényei nem tudják elfeledni azt a néhány hónapot, amit a letiport, megnyomorított nemzet nyakán töltöttek. Nincsen az a piszkos intrika, nincs az az erkölcselenség, amihez ne kapkodnának, csakhogy megint felülkerekedjenek és visszatérjen az ő országuk. *A Hír* vasárnapi száma rázudított egy sor leleplezést Kristóffyékra és szemérmetlen fegyvertársaikra. Ezeket a csapásokat ma folytatjuk, lelkiismeretesen ellenőrzött pontos adataink nyomán.

Ez a szó: hazaárulás, nem elég megbélyegző Kristóffyék tetteire. Ez az ember, a volt belügynök, a legkártékonyabb teremtése a természetnek. Nincs olyan ellensége a magyarságnak: osztrák politikusok, osztrák pénz, tótok, románok és egyéb nemzetiségek, az elbizakodott horvát urak, *Luegerék*, akikkel ne szöveteznék, csakhogy az egykori uraságot visszaszerezze. És mindenekelőtt a bécsi udvar! Az embernek eszébe jutnak a történelem lépcsőházából szóló anekdoták és memoárok, amikor látja, hogy homályos esteiken, szűk eselédzobákon és női budoárokon keresztül, ezeknek a bukott, leköpött alakoknak és piszkos vezérkaruknak szabad a járás igen nagy urakhoz, sőt a legnagyobbakhoz is.

Kuruclesről telefonálnak

Vasárnapi közlésünkre valamiféle cáfolat felelt még vasárnap éjjel. Hogy Kristóffy teljesen visszavonult a magánéletbe, hogy politikával nem foglalkozik, hogy tétlen szemlélője a közügyeknek. Hát igaz, amit az az ur csinál, csak árulás. Megirták azonban a cáfolatot vasárnap éjjel, a mikor ugy tiz óra felé, a kuruclesi tuszkulánium telefonja működni kezdett és Kristóffy beszélt

Zágrábbal,

Pozsonnyal,

Béccsel.

Pozsonnyal és Béccsel hosszabb ideig.

Bujkál a banda

Hétfőre Bécsbe készült a tábor, a *Riedhof*-vendéglő külön termébe.

Odaszólt a találkozó, ahol a vasárnapi közlésünkben említett áruló röpirat (*Magyarország pusztulása*) dolgában kellett volna tanácskozni. Amikor már együtt volt a díszes kör, megjelent a *Riedhofban* *Visnovszky* tót agitátor és értesítette az urakat, hogy Pesten nyomára jöttek a dolgoknak, tessék tehát fölpakolni és kövessék őt.

Kocsira ült most mind az a piszkos, ami a *Riedhofban* együtt volt és *Visnovszky* után hajtattak. Kikanyarodtak a *Praterbe*, ahol a *Hauptallee* harmadik kávéházában folyt a megbeszélés a magyargyalázó brosrúráról.

Kristóffy urnak több ügynöke van, aki eljár helyette. Így első sorban, az a *Gallia*, akiről már vasárnap szóltunk, aztán *Nasch* (lakik Bécs, *Marxergasse*), *Wetschl* udvari tanácsos rokona, akit az osztrák kormány bocsátott rendelkezésére, továbbá egy *Königsstein* Sándor nevű magyar ember és egy *Locskó* István nevű ember.

Kristóffy, rossz lelkiismeretétől zavarva, valóságos drukkol, miközben a kis ügyeit intézi. Az idén júliusban például *Parreisszal*, akivel állandó, régi összeköttetésben van, ült a bécsi *Kahn-kávéházba* és gyűlölködő cikkeket diktált a *Montags Zeitung* számára. Ekkor bejött néhány újságíró egy magyar újságíró társaságában, aki figyelmeztette osztrák kollégáit a kávéház magas vendégére. Kristóffy megriadt, abbahagyta irodalmi működését, fölugrott és elszaladt.

Nagy urak lépcsőházában

Kristóffy és a cáfolat egy anyaméhben születtek, mint a költő és a sorsharag. A belügynök

minden lépését cáfolat kíséri. Buzgón, sőt ügyetlenül buzgón cáfolták, hogy Kristóffy annak idején *Ischlben* lett volna. Pedig senki sem kételkedhet benne, hogy ez a látogatás csakugyan megtörtént. Kristóffy akkor három napot töltött *Ischlben* *Mandel* Leó bankár házában, ugyanannál a bankárnál, aki mint *Ferenc Ferdinánd* trónörökös megbízottja a börzén, szerepelt. Kristóffy utja a királyhoz általában mindig a trónörökösön keresztül vezet és ez a híres *ischli* látogatás is *Mandel* bankár házából történt.

De ez már régen volt. Most a minap azonban látták Kristóffy egy ismert darabont-újságíró kíséretében egy, a politikában erősen szereplő főherceg előszobájában. Sűrűn járkál a Burgba és az udvar tagjaihoz. Van neki egy állandó fiakkerese, a „*geflickte Schurl*“, aki *Schneeberger* Vilmosnének, a politikával és a politikával összefüggő üzletekkel sűrűn foglalkozó hölgynek kocsisa. *Schneebergerné* ajánlotta hozzá, mint föltétlenül megbízható, titoktartó embert. Ez viszi Kristóffy az udvarhoz.

Az osztrák kormány

Kristóffy a szövetségese az osztrák kormánynak a magyar kormány ellen a mostani kiegyezési élet-halál harcban. Valahányszor egyik osztrák osztályfőnöknek tanácskozása van *Szterényivel*, vagy más magyar politikussal, előzetesen Kristóffyval informáltatja magát. Ez aljasabb dolog, mintha a háboruban valaki a saját hazája ellen végez kémiszolgálatot.

Ezek a találkozások azzal az osztályfőnökkel rendszeren *Hinterbrühlben*, az ottani *Radetzky-szállóban* folynak le és ebben az ügyben egy július 14-éről szóló levél *Gallia* címére, valamint egy másik július 18-áról szóló kártya áll rendelkezésünkre. Azonkívül biztos őrizet alatt van Kristóffynak egy kézírata, amely a félhivatalos osztrák *Correspondenz-Bureau*ban jelent meg.

Luegerék

Kristóffy fegyvertársai között ott van, a még haldoklásában is a magyar ellen áskáló *Lueger* és annak egész hadserege. Ezek ma a Burgban ugyancsak *Ferenc Ferdinánd* révén hatalmasabbak, mint valaha.

Kristóffy nem tagadhatja, hogy a *Schottenringen* lévő *Café de la France*ban többször találkozott *Lueger* és *Armann* egyik megbízottjával. Utasításokat, tanácsokat adott neki az áruló, — *Luegeréknek*, a saját hazája ellen.

Horvátok, románok, svábok

Kristóffy, valóságos hadjáratában a magyarság ellen, nem feledkezett meg a nemzetiségekről sem.

Régi emberei néki a *Pozsony-vidéki svábok*. Van egy ügynöke, a *Westungarischer Bauernbund* szervezője és vezetője. De nem veti meg a románokat sem. *Feuerwerk* a neve Kristóffy román cinkosainak. Most azon dolgozik, hogy a *Facset* környékén levő románságot fölzavarja, fölizgassa. *Hinterbrühlben* különben erdélyi munkássága dolgában fogadta a volt belügynök *Györffy* is, egy erdélyrészi ügyvédet, a *Radetzky-Hotel* 30. vagy 31-es számú szobájában.

A horvátokkal is dolgozik Kristóffy. Összeköttetésben van *Frankékkal* és *Hinterbrühlből* a minap kétszer sürgönyözött *Marinkovics* horvát képviselőnek, aki most *Goigernben* nyaral.

x *Somogyi Mór* zongoraművész konzervatóriumában ezidén is meglepő nagy számban jelentkeznek a növendékek. A tanítás az összes tanszakokon már megkezdődött és a beiratások naponta 9—6-ig eszközölhetők Erzsébet-kört 44. szám alatt.

A HIR

Erzsébet királyné

Kilenc éve, hogy a genfi hajóhid padlójára zuhant egy gyászba öltözött karcu asszony, megkínzott szívét gyilkos tör járta át, mártir arca mosolygott, amig elszállt a legtisztább lélek és megtört a legdrágább szív. És azóta a komor őszi nap estéjén Magyarország népe megindulva, könnyes szemmel gondol szent királynéjára, a nemzet édesanyjára, jó angyalunkra, akinek bus elköltözésével árván maradtak milliók és milliók. Az egyetlen Habsburg volt ő, akit babonás szeretettel zárt mindenki a szívébe; mély megnyugvást éreztünk, tudtuk, hogy a korona árnyékában valaki megérti az ország feljajdulásait és fájó aggódással kíséri sorsunkat. Árvák vagyunk, mióta nincs, döbbenetes csapások hullanak ránk, idegenül állunk a trón előtt, mint a gyermek mostohája tűzhelyénél. — Az egész ország és a főváros külső képén meglátszott gyászunknak mélysége. A középületeken gyászszászlok lobogtak, az egyház, a hivatalos világ és a főváros közönsége gyászünneppel ülte meg a szomorú évfordulót. A hivatalos istentisztelet délelőtt tíz órakor volt a Mátyás-templomban s azon a hercegprimás képviselőjében Kohl Medárd püspök celebrált. Jelen voltak a miniszterek, a főváros, a vármegye, a rendőrség és a katonaság képviselői és közéletünk számos kitűnősége. A budai királyi palota kápolnájában szintén volt gyászmise, amelyet Kanter Kálmán apátplébános mondott.

Szeged városa szobrot állít dicsőült emlékü Erzsébet királynénak. Szeptember 29-én lesz a leleplezése fényes ünnepségek kíséretében. Részt vesz az ünnepen a királyi képviselőjében József főherceg is, akit több miniszter kísér le Szegedre. A tegnapi minisztertanács foglalkozott az ünnepségek programjával s erről rögtön jelentést is tettek a kabinetirodának. A kormány tagjai közül Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter és Zichy Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszter jelennek meg. A főrendiház küldöttségét Desseffy Aurél gróf, a képviselőházét Justh Gyula elnök, Rakovszky István és Návay Lajos alelnökök fogják vezetni. Arról értesülünk, hogy a leleplezési ünepelethez, éppen úgy, mint annak idején a karánsebesinek — teljesen udvari jellege lesz, melyen a spanyol ettiket szigorú szabályait mindvégig betartják. A szobor körül minden főméltóságnak, hatóságnak meg lesz jelölve a maga rangszerinti helye. Az ünnepi beszédet Lázár György dr. szegedi polgármester mondja. A minisztertanács tegnapi határozatából kiszivárgott az a hír, hogy a király a szoborleleplezés alkalmából a szegedi közélet több szereplő egyénit magasabbrangú kitüntetésben fogja részesíteni.

Csődbe jutott Wolaffka püspök hagyatéka

— A HIR tudósítójának jelentése. —

Debreczen, szeptember 10.

A debreczeni királyi törvényszék megkondította a lélekharangot az elhunyt Wolaffka Nándor püspök hagyatéka fölött: elrendelték a csődöt a szegényes hagyatéka ellen. Csupa szív és jószág volt Wolaffka püspök, kit a legnagyobb szeretettel vett körül Debreczen népe. És bár évi jövedelme igen tekintélyes volt, mégis szegényen halt meg. Sőt sok adóssága is maradt. Ezt akarják megkapni most a hitelezők, ráusztatva ügyvédet és végrehajtót arra a tízenháromezer korona aktívára, melylyel szemben a passzív kilenvenötezer korona. Perli a Wolaffka püspök hagyatékát, a többi között a debreczeni róm. kath. egyház is, melynek felvirágoztatása érdekében dolgozott és fáradozott Wolaffka sok esztendőn keresztül. A debreczeni közönség nagyon rossz szemmel nézte ezt a csődöt, melyet el kellett volna kerülni. A debreczeni törvényszék a Wolaffka-csődben csődbíróul Kelemen Ernőt, tömeggondnokká dr. Balogh Géza ügyvédet rendelte ki. Kezdődik a vásár. Eladásra kerül a néhai való püspök aranykeresztje is . . .

Negyven évig Illaván

— A HIR tudósítójától. —

Szabadka, szeptember 10.

Negyvenéves rabtság után az illavai fegyházból a napokban kiszabadult egy fogoly. Turcsányi Illés a neve. Fiatal legény volt még, mikor a híres Ráday kormánybiztos idejében bekerült a fegyházba, törődött, ősz öreg ember most már, mikor újra szabad lett. Negyven évvel ezelőtt rablógylósságot követett el egész fiatalon. Másodmagával megölt és kirabolt egy védtelen legényt. Elfogták és halálra ítélték. Csak a királyi kegyelem mentette meg az akasztófától, életfogytiglani fegyházat kapott. Azóta raboskodott, mindmáig. Most, hogy kegyelem útján kiszabadult és hazatért Szabadkára, a HIR tudósítója felkereste Turcsányi Illést, aki nyolcvannégyéves öreg édesanyjánál lakik. Elmondotta a negyven év előtti rablógylósság történetét. A betyárvilág romantikája csábította a bünye, betyár akart lenni. Összeszövetkezett egy társával. Először lovat loptak, aztán elfogtak Topolya határában egy fiatal legényt, meggyilkolták és kirabolták. Ezért a szörnyű bűnért érte a rettenetes bünhődés. Negyven esztendő alatt egészen összetört Turcsányi. A fegyházban mindvégig igen jól viselte magát. Eleinte szabó munkára fogták, de aztán később a szemének gyöngülése miatt betegápolásra rendelték. Tíz évig volt betegpótló, majd a konyhára került. Itten felvitte a főszakácsi méltóságig. És erre nagyon büszke. Hosszu raboskodása alatt apja, testvérei elhaltak, csak öreg édesanyja maradt életben. Nála lakik Turcsányi Illés. Hatvannégyéves most. Új életet akar kezdeni . . .

Budapest, szeptember 10.

Mulat a szegedi paróchia. A szegedi plébános-botrány befejezéséhez közeledik. Stadler Albin Gézát, a felsővárosi minorita-rendház főnökét, aki ellen a felsővárosi hívek nagy mozgalmat kezdtek, már legközelebb el fogják Szegedről helyezni. A polgárság ma Lázár György dr. polgármesternél járt a plébános-botrány ügyében s a polgármester azzal a megnyugtató fölvilágosítással szolgált, hogy nemcsak Stadlernek, hanem Andrassy és Tatarek minoritáknak az áthelyezése is befejezett tény. Az áthelyezés a legközelebbi napokban fog megtörténni. A földérett botránnyok száma ma megint megszorodott egy skandalózus esettel. Egy városi tisztviselő, aki a nagyanyját temette el, fölment a paróchiára és Andrassy segédlelkész kezébe lefizetett kétszeri harangozásért járó összeget. A harangozás elmaradt és újra elment, hogy megreklamálja. Kopogtatott az ajtón, benyit, hát ott találja a minoritákat, mulató, cigaretázó, pezsgőző, félig meztelen nők társaságában. A polgármester ezt az esetet is tudomásul vette. Kiss Gyula, a Stadler helyére ujjannan megválasztott rendfőnök a saját jelentése szerint azért nem fogadta el a tisztviselőt, mert a rendház ügyei a legnagyobb rendtelenségben vannak, két év óta nem történt elszámolás, a pénztár üres, ellumpolták és elpezsgőzték a rendház vagyont. — Éjjel Stadler egy könyomatos útján kijelenti, hogy a róla és a rendházzal megjelent közlések valótlanak és sajtópörtöt indít. Na, így is jó.

A Kossuth-album pénze. Az államvasutak igazgatóságának az a terve, hogy a fizetésrendezés öröme Kossuth Ferenc miniszternek és Sztérenyi József államtitkárnak diszalbumot nyújt át, persze a személyzettől összegyűjtött pénzen — tudvalevően dugába dől. Kossuth ugyanis leintette a mozgalmat, mely rövid pár hét előtt igen szép eredménnyel járt: majdnem együtt volt a szükséges huszezer korona. A kereskedelmiügyi miniszter rendelete közhírré ment már a vasutasok között, mégis sokan nem akarják visszafogadni a befizetett összeget. Pedig a vasuti

tisztek, akik a Kossuth-albumra gyűjtöttek, sorra járják az aláírókat s a pénzt visszaadják, az aláírás törítése ellenében. A Vasutas Szövetséget valósággal zavarba hozták azok a vasuti alkalmazottak, kik mindenáron ünnepelni akarják Kossuth Ferencet. A mód, ahogy ezt teszik, valóban nemes és dicsőretreméltó: az albumra szánt összeget ugyanis a Vasuti Szövetség árvaháza javára adják. Ezt már nem lehet visszautasítani, ezt az eszmét csak pártolni lehet.

Játék a töltött fegyverrel. Paksról jelentik: Steiner Mátyás bihácsi földbirtokos tréfából ráfogta egy barátjára, Mátér Mihályra a vadászfegyverét, amelyről azt hitte, hogy nincs megtöltve. A fegyver elsült és Mátér holtan rogyott össze. A földbirtokos ellen megindították a vizsgálatot.

A győri tűzkatasztrófa. Késő éjjel volt már — jelenti a HIR győri tudósítója — amikor a tüzet végre teljesen lokalizálták. Megállapították, hogy a tűzkatasztrófaának nyolc halottja van. Somogyi József, akit a kilencediknek tartottak megkerült. Sebesült van körülbelül negyven. Kettőnek az állapota életveszélyes. Ma délelőtt kiszámították, hogy a biztosítás által meg nem térült összes kár egy millió hatszázötvenötezer korona. Öt inézetnél volt a malom és a gabonakészlet biztosítva. Holnap délelőtt lesz a hatósági tűzvizsgálat; délután az áldozatok temetése. A városi tanács ma délelőtt ülést tartott és elhatározta, hogy miután a tűzoltóság mai szervezetében még nem tartható, azt reformálni fogják. A rendőrség folytatja a nyomozást. Eddig még semmi pozitív eredményre nem jutottak.

Mayer kisasszony. A Rókus-kórház 28. számú kórtermében fekszik Mayer kisasszony, aki a női díjbirkózások döntő napján szerencsétlenül járt és agyrázkódást szenvedett. Ma már jobban van; még lázas, de már túl a veszedelmen. A HIR tudósítójának, aki felkereste, emondta, hogy nincsenek fájdalmai, egy hét múlva elhagyhatja a kórházat és Budapesten marad addig, amíg teljesen rendbe jön. Nem vádol senkit a balesetért, de többé nem birkózik. Az ágya mellett kis asztalkán nagy csokor virág van, ezeket nézi Mayer kisasszony, aki igen finom, kedves hölgy és bár két hétig senki se tudta legyőzni, most szegényt sokáig két vállára fektette a sors.

Az ős-budavári női díjbirkózások utolsó napján Anna Mayerrel, a legügyesebb birkózónővel történt baleset alkalmából megvádolják a birkózó csoportot s azt állítják róla, hogy pincérleányokból összetoborzott társaság volt. Ez a tendenciózus ráfogás már csak azért sem állhat meg, mert birkózó csoport már öt éve működik együtt s úgy a párisi, mint a kopenhágai, brüsszeli, madridi, drezdai, berlini és boroszlói női díjbirkózó versenyeken az első díjakat vitte el.

A lányos házak veszedelme. A minap egy alacsony, kövér, vidéki asszony állított be Róth J. király-utcai lakoshoz. Elmesélte, hogy ő a Klári néni, egy debreczeni marhakereskedő felesége és jó barátságban van Róthék debreczeni rokonaival. Elhitette Róthékkal, hogy egyik unokaöccsese, aki gazdag, csinos ifjú, meglátta az utcán Róthék leányát és beleszeretett, most pedig feleségül szeretné venni. A ravasz nő négy napig lakott Róthéknál, akik minden jóval elhalmozták. Tegnap azt mondta, hogy eljön az ifju és ünnepiesen megkéri a leány kezét. A fiatalember azonban késett, amire Klári néni kijelentette, hogy érte megy a Hungária-szállóba. Egész nap várták őket. Este aztán kiderült, hogy Klári néni ellopta a család összes ékszereit. A fekete, erősen cigányképű asszonyság több helyen követett el hasonló körülmények között lopásokat. A rendőrség sem őt, sem büntársát, a fiatalembert nem tudta eddig megtalálni.

Képviselő és tanító. Szegedről jelentik, hogy ott ma karpárba folyt le Becsey Károly országgyűlési képviselő és Szűcs István tanymai tanító között. A párbajban a tanító kapott egy vágást a hüvelykujján. Az affér egy iskolaszéki gyűlésen történt összeszólalkozásból származott.

Életunt táncosnő. *Hivóányi* Sárk Zsófia táncosnő az éjjel szublimátoldatot ivott a Sarkantus-utcában levő Sas-szállóban és veszedelmes állapotban került a Rókus-kórházba. Az életunt nő elvált asszony, aki testvérbátyjánál, Sárk Andrásnál lakott, a Baross-utca 52. száma alatt. Hosszabb időt töltött Oroszországban mint táncosnő s onnan jelentékeny összegeket küldött haza. Nemrégiben beleszeretett egy ügyvéd-jelöltbe, aki faképnél hagyta s a nő — ugylátszik — e miatt kereste a halált. Öngyilkossági kísérlete alkalmából három levelet írt. Az egyikben kéri a rendőrséget, hogy ne boncoltassa föl a holttestét. A második borítékban ez a címzés van: *Anyámnak*. A harmadik levelet az ügyvéd-jelöltnek címezte, a Havas-utca 6. száma alá. *A Hír* egyik munkatársa ma este beszélt az életunt nővel, aki csak ennyit mondott:

— Szerelmes voltam, nem tagadhatom és nagyon csalódtam. Csak azt sajnálom, hogy életben maradtam. Kérem, ne írjanak rólam rosszat...

Tovább nem tudott beszélni, mert ismét rosszul lett s elvesztette az eszméletét. A rendőrség még nem is tudta kihallgatni.

Legfelsőbb elismerés. A félhivatalosokban röpké hír jelent meg tegnap. És egy röpké hírből annyi felháborító, vérkavaró, kínos bántalom, amit a világon csak egy kormányzat csak egy nemzet tud elkövetni. A kormányzat: az osztrák, — a nemzet — ugyan lehetne-e más? — a magyar. A legújabb arculesapás az, hogy a császár legfelsőbb elismerését nyilvánította a magyar-osztrák diplomáciai kar néhány tagjának, mert a milánói és bukaresti kiállításon hozzájárultak az osztrák — *kizárólag az osztrák ipar és kereskedelem jó hírnevének emeléséhez*. Hát kérem, a milánói kiállításon Magyarország is részt vett, még pedig fényesen, mert hiszen ország-ország tudja, hogy a leégett kiállításunk a legromékebb volt a nemzetek nagy versenyében. Ugyanígy voltunk a bukarestivel is, melylyel szintén szerencsétlenül jártunk. Ez már a mi általános bajunkhoz és nyomorúságunkhoz tartozik és megnyugszunk benne. De azt már csak nem lehet a legélesebb megbélyegzés nélkül hinni, hogy Ausztria császára, aki mellesleg Magyarország királya is volna, kiténtet magyar pénzen fizetett magyar diplomátákat — az osztrák ipar legyegetéseért. Mi ez? Tudatos és célzatos rugdosás, vagy bárgyu tanácsadás szomorú következménye. De meg kell kérdeznünk *Pallavicini* János örgrófot és *maglódi Wodianer* Rudolfot, nem röstelkednek-e, hogy magyar ember léteükre azért kapnak császári bókot, mert az osztrák ipar és kereskedelem érdekében fejtek ki eredményes tevékenységet.

Az álorvost megtalálták. A minap részletesen írtunk *Stroján József* álorvos manipulációjáról. A nagyszabású szélhámos megsejtemt s körözölevelet adtak ki ellene. Ma bizalmas értesítést kapott a fővárosi rendőrség, hogy *Stroján Erzsébetfalván* rejtőzik. Nyomban detektíveket küldtek ki, hogy elfogják s bekísérjék Budapestre.

Zsebtolvajok egy vonaton. Nagy vasúti lopásról értesítették a budapesti rendőrséget. *Szekulics József* táviratozta, hogy a 710. számú személyvonaton, Fegyverháza után két oláhul beszélő férfi a mult éjjel ellopta a pénzesztárcáját, amelyben tizennégyezer korona volt. Csak annyit tud róluk, hogy *Pálmonostoron* szálltak le a kocsiról. A tolvajok kézrekerítője *kétezer* koronányi jutalmat kap.

Helyreigazítás. *Herzog Péter* báró annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy *A Hír* vasárnapi számában személyére vonatkozólag megjelent közlemény tévedésen alapszik, amennyiben ő *Kristóffyval* sem minisztersége előtt, sem hivataloskodása idejében, sem azóta semmi-féle néven nevezendő összeköttetésben nem állott és vele egyáltalában sohasem érintkezett. *Amberg Fülöp*, cége egyik alkalmazottja, aki véletlenül egy házban lakik *Kristóffyval*, főnöke kérdésére ugyancsak kijelentette, hogy a volt miniszterrel soha életében nem beszélt. A kérdéses közleményhez fűzött következtetés is tehát e tényekkel együtt elesik. *Herzog báró* olyan kifogástalan uriember, hogy pusztán kijelentését a legszivesebb készséggel ténynek ismerjük el.

Verekedés az Andrassy-uton. *Kenyeres Mihály* napszámos az éjjel megtámadta *Berger Jenő* nyomdászt a Liszt Ferenc-téren. *Békey Kálmán* 715. számú rendőr odaszaladt és *Bergert* ki akarta menteni. *Kenyeres* a rendőrt is le akarta szurni, de egy katona segítségével sikerült lefegyverezni s be akarták kísérni a kapitányságra. De a napszámos mellbevágta a rendőrt és elfutott. Az *Andrassy-uton* utólérték és nagy verekedés támadt. A katonát fejbe-vágta *Kenyeres*, mire a katona kivette a bajonetjét s úgy megvagdosta a duhaj embert, hogy haldokolva került a Rókusba.

Haldoklik a Belvárosi Takarékpénztár sikkasztója a gyűjtő-fogházban

A város végén, a *Maglódi-uton* nagy, komor, sárgára meszelt épület áll: a gyűjtőfogház. Itt raboskodik annyi szerencsétlen társával együtt a fiatal *Döbrössy Jenő* joghallgató is, aki társával, *Worlicsek Friggyessel* több mint háromszázezer koronát sikkasztott el a Belvárosi Takarékpénztártól. A két kalandos ifju a pénzzel külföldre akart szökni. Utközben megszállotta őket a honvágy. *Izajaj*tek és idehaza letartóztatták őket. Az egész pénzt, huszezer korona híjján, még megtalálták náluk.

A budapesti büntetőtörvényszék ez év április havában *Döbrössy* elítélte *tizenöt*, *Worlicsek*et *tizennyolc* havi börtönré. Az ítélet ellen mind a két fiu felebbezést jelentett be. A tábla *Döbrössy* büntetését két évre, *Worlicsek*ét pedig három évi fegyházra emelte fel.

A bünbe esett fiatalembereket addig is, amíg a *Kuria* jogerősen nem dönt ügyükben, kiszállították a gyűjtőfogházba. Ma reggel *Döbrössy* védője, dr. *Balogh N.* Imre címére expresszlevelet hozott a posta. A levél így szólt:

Nagyságos ügyvéd ur!

Igen kérem, sziveskedjék levelém kézhezvételé után azonnal személyesen meglátogatni. *Sulyos beteg vagyok. Már elkészültem az utolsó utra.* Családi ügyben szeretnék beszélni ügyvéd urral. Még egyszer kérve igen tisztelt ügyvéd ur jószágát,

maradtam alázatos szolgálja

Döbrössy Jenő.

Gyűjtőfogház, 1907 IX/8.

Láta: *Vajna* igazgató s. k.

Az ügyvéd éppen utra készülődött, amikor a sürgönyhordó egy táviratot kézbesített neki. A sürgönyben ez állott:

Jöjjön azonnal, sulyosan beteg vagyok.

Döbrössy Jenő

Döbrössy Jenő a második udvarban levő 8. számú rabkórházban fekszik. Arca viaszszárga, teste lesóványodott.

— Amióta a tábla sulyosította a büntetésemet, — mondotta *A Hír* tudósítójának — sulyos beteg vagyok. Nem tudok aludni. Egész éjszaka rémképeket látok magam előtt s jövendőm fölött kétségbe vagyok esve. Nem lesz belőlem már soha semmi. Érzem, hogy meghalok s azért kérettem ide ügyvédelemet is, hogy kiméletesen közölje állapotomat *Egyházassaluban* élő szüleimmel...

A beteg feje fölött ez a cédula függ:

DÖBRÖSSY JENŐ
22 éves, róm. kath.
Felebbezés alatt
Gyomor és tüdőbaj
Csak tej

A szerencsétlen ifju sulyos gyomorbajt kapott fogsága alatt, most meg már a tüdővész jelei mutatkoznak rajta. Dr. *Balogh* holnap beadványt intéz érdekében az igazságügyminiszter-

hez. Azt kéri abban, hogy sulyos betegség címén szakítsák meg *Döbrössy* büntetését s engedjék meg, hogy odahaza gondos ápolással — ha lehetséges — megmenthessék az életét.

x Nincs elvámolni valója? Sok keserűséget okoz a vámolás és nagyban hozzájárul a mai drágasághoz, mely az ugys kimerített idegzeti emberiséget sokszorozott munkára kényszeríti. S mégis csodálkozunk kell, ha betekintünk *Gichner János* paplan-, vas- és rézbutorgyáros (Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.) árjegyzékébe, melyet kívánatra bárki is megkaphat s kinél ezenfelül szőnyegek, függönyök megrendelés szerint is, eben a drága világban, bámulatlan olcsó áron kaphatók.

Máhr Nándor kabareténekes Milliomosból — színész

VALLOMÁSOK

Egy borotvált arcú, szikár fiatalember lépett fel ma este a Fővárosi Cabaretben, kedves szomorú ur, *Máhr Nándor* a neve, néhány éve még milliói voltak, ma semmije sincs. A magas, evikeres *Máhr Nándor*t bizonyos enyhén komikus népszerűség övezte a fővárosban. Ahol megfordult: — színházakban, kaszinókban, szeparekban, mindenütt szerették egy kicsit, sajnálták egy kicsit, de nagyon, nagyon előmozdították könnyelműségét. A milliomosból lett kabareténekes sohasem volt tükörbezuó, pezsgő lump. — oh *Máhr Nándor* ínom hosszú ujjai között tíz millió is szétmállott volna, az ő gavallér passziói messze szárnyaltak a kisbögőtől és *Cluquot*-palackoktól. Most, hogy a pénze elmult, naiv két barna szemével úgy néz az életbe, mint egy árva iskolásgyerek. Mihez fogjon? Mit kezdjen? *Színész* lett. Tisztességes szerződést kapott. Hogy milyen körülmények közt jutott erre a gondolatra, arról az alábbi cikk számol be, amelyet *Máhr Nándor* írt *A HIR* számára.

Vallomás

Arra kíváncsiak, hogy jutottam arra a gondolatra, hogy nyilvánosan fellépjek? Hónapok óta törtem a fejem, mihez fogjak, mert szükségét éreztem annak, hogy dolgozzak. Nemcsak az hajtott munkára, hogy nincs vagyonom; mikor még volt, akkor is szerettem volna valamihez fogni; de családos ember voltam és sehogysem tudtam az időmet úgy beosztani, ahogy megfelelt. Nagyon szeretem a könyveket, mostanában rengeteg sokat olvasok és egyszer, egy kedves német író meséit olvasva, elhatároztam, lefordítom a csudaszép írást valamelyik lapnak, vagy könyves vállalatnak, hátha ezen az uton jutok valamihez. Mindig, gyermekkoromtól, művészi ambícióim voltak. A modern litteraturát alaposan ismerem és megértem. Hátha? ... Két mesét lefordítottam és el is helyeztem a *Fidibuszban*. Aztán újabb dolgokkal is próbálkoztam, írtam, de hamar rájöttem arra, hogy nem az igazi csapáson járok, ez csak utánaérzés, nem igazi művészet. A színészethez volt a legnagyobb kedvem, de akkor — néhány hét előtt — nem is álmodtam arról, hogy valaha felléphetek. Számtalan műkedvelői előadást rendeztem, tanítottam be, magam is nagy szerepeket játszottam. De ez más. Egészen más, mint az idegen közönség előtt való szereplés. Sokat utaztam, a kontinens minden nagyobb színházában voltam, érdekelt a színjátszás, azt hiszem tehetségem is van hozzá.

A mult héten bejöttem a Fővárosi Cabaret-be, kerestem valakit és véletlenül bemutattak a direktornak.

— Oriási kedvem lenne itt felolvasni! — mondtam, — néhány mesét, verset, ilyesmit... *Bálint Dezsőnek* megtetszett a terv.

— Rendben van! Beszélje meg *Nagy Endrével!*

Másnapra megérlelődött bennem a terv. Igen, színész leszek! Megbeszéltem a dolgot, szerepet kaptam egy kis bohózatban, ma délután próbáltam és egy félóra mulva a színpadon leszek! ...

Egy napilap segédszerkesztőjét játszom, igen kedves figurát, teljesen önálló felfogással. Nem tudom, lesz-e sikerem, beválok-e színésznek, — annyi bizonyos, hogy komolyan veszem az ügyet és minden tudásomat, ügyességemet harcba viszem.

Máhr Nándor.

Már sok színészből lett milliomos. De egy milliomos se ment eddig a brettlire. *Máhr Nándor* az első.

Az este Nagy Endre egyfelvonásos bohózatában lépett Mahr Nándor a parkettről a deszkákra. Igen elegáns volt, és mindvégig nyugodtan mondta el, amit kellett. Tapsot, sőt egy bérkoszorút is kapott. Eddig adta, most kapta. Ilyen az élet!...

Egy szelet marhahús!

Rossz és kicsi Sztrájk lett belőle

Förster becsukta a boltot

Förster Konrád budapesti vendéglőjében, a mely a Váci-köruton van, furcsa háborúság keletkezett szombaton. A pincérek sztrájkba léptek, mert egy Imre nevű borfiu kifogásolta az ebédre kapott maradék-marhahúst. Óriási botrány támadt, sztrájk, viharos tüntetés, elfogatás és sok egyéb kellemetlenség kíséretében.

A borfiu panaszkodott a vendéglősnek, hogy rossz maradék-húst kapott fölvgadosva, nem egy szeletben.

— Ha nem tetszik — hangzott a válasz — hagyj ott. Mást nem kapsz.

A borfiu aztán Schimler István pincérhez, az alkalmazottak bizalmi férfiához fordult a sérelmével. Schimler este kérdőre vonta a gazdát, aki erélyesen felelt:

— Ha ilyesmiért felelősségre von, akkor maga számár és nem bizalmi férfi.

A pincér nyomban összehívta társait s a vendéglőben, amely tele volt vacsorázni óhajtókkal, tanácskozni kezdtek. Negyedóra mulva föl hívták a gazdát, hogy kérjen bocsánatot a sértésekért.

— Eszem ágában sincs! — mondta Förster, amire az összes pincérek — tizenhatan — eltávoztak a vendéglőből.

Förster a háznépe segítségével szolgálta ki a vendégeket; másnap vasárnap pedig pincérműket fogadott.

Ma délben hatvannál több pincér vonult be a vendéglőbe és elfoglalt minden helyet. A közönség egy része távozott, a gazda pedig rendőrökért telefonált. Bántotta ugyanis, hogy a pincérek hangosan beszélgetve, elárultak egyet-mást a konyhai titkokból s olyan dolgokat említettek, amelyekről minden vendégnek elmehegetett az étvágya.

Az ötödik kerületi kapitányságról tizenkét rendőr érkezett oda. Förster akkor elkiáltotta magát:

— Távozzék mindenki, mert a helyiséget becsukatom és nem szolgálunk ki senkit.

Waldapfel pincér-szakszervezeti elnök egy utolsó méltányos ajánlatot tett:

— Elmegyünk botrány nélkül, ha Förster Konrád tárgyalást kezd a szakszervezettel és aláveti magát az egyezség pontjainak.

A vendéglős kötelező ígéretet tett, mire a pincérek rendben kivonultak.

Egyikük kissé hátramaradt s erre ki akarták rúszkolni. A fiatalember akkor elejtett egy üveget, amelyben karbolla kevert büzös folyadék volt. Az orrfacsaró szag betöltötte a helyiséget és sokáig fog tartani, amíg a vendégek ott nyugodtan étkezhetnek.

A kiszolgáló nők egyike elárulta a rendőröknek s a „merénylőt” letartóztatták, de csakhamar szabadon bocsátották. A vendéglőt azután bezárták.

A pincérek szakszervezete és Förster vendéglős közt az éjjel hosszú ideig tartó tárgyalás volt, amely eredménytelenül végződött. A vendéglős az összes követeléseket teljesíteni akarta, csak bocsánatkérésre nem volt hajlandó. A pincérek pedig kijelentették, hogy nem tűrik a basáskodást tovább s az ünneztük nem engedni, hogy álláspontjukból engedjenek. A vendéglő zárva van...

TÁVIRAT TELEFON

Összehívják a delegációt

Közös minisztertanács lesz

Bécs, szeptember 10.

Báró Aehrenthal külügyminiszter elnökléte alatt holnap közös minisztertanács lesz, amelyben magyar részről Wekerle miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter fognak részt venni. Ezen a konferencián előterjesztik a közös költségvetést és megállapítják a delegációk egybehívásának terminusát, azonkívül sürgős kereskedelem-politikai ügyekről is lesz szó. A kiegyezési tárgyalások csütörtökön fognak megkezdődni.

Apponyi Bécsben

Eberhard, szeptember 10.

Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter ma eberhardi birtokára érkezett. A miniszter holnap Bécsbe utazik és valószínűleg megjelenik a király előtt, hogy több, tárcája körébe vágó dologról referáljon.

Fejérváry a királynál

Tanácsot ad?

Bécs, szeptember 10.

Báró Fejérváry Géza, a volt darabont miniszterelnök, tegnap ideérkezett. Fejérváry ma külön kihallgatáson jelent meg a király előtt. A császár nagyon kegyesen fogadta hü darabontját s ha hitelt lehet adni a bécsi politikai világban elterjedt híreknek, a király Fejérvárytól tanácsot kért a kiegyezés dolgában. Más verzió szerint Fejérváry több darabont-tisztviselőt akar ki nevezetlni a magyar kormányfővel s ez irányban kért támogatást a koronától.

Kétszáz bányász az égő tárnában

Az emberevő bánya

New-York, szeptember 10.

San-Antonioból (Texas) távirat érkezett, hogy a Los Esperanzos bányában robbanás történt. Huszonhét bányász meghalt, százharminc megsebesült. Az explozió után tűz támadt és kétszáz munkás az égő bányában rekedt. Aligha fog közülük egy is megmenekülni.

A királyné, a bivaly,

az automobil meg a detektív

Páris, szeptember 10.

A spanyol királyné Densto környékén automobilon nagy veszedelemben forgott. A királyné San-Sebastianból Bilbas felé haladt és az országúton egy bivaly elállította az utat. A zsofför olyan hirtelen fékezett, hogy a gép elromlott és az automobil majd felborult. A királyné aztán egy detektívnek az automobilján folytatta az utat.

Katasztrófa a bikaviadalon

A színház bedőlt, a bika kiszabadult

Madrid, szeptember 10.

Ampueroban a bikaviadalon az amfiteatrum bedőlt. Sok száz néző volt a rozoga faalkotmányban a szerencsétlenség bekövetkezésekor. A bika megvadult és a menekülő közönség közé rohant, míg végre a terrorer leszurta. Tíz ember meghalt, a sebesültek száma meghaladja a kétszázat.

Öt millióval — el!

Berlin, szeptember 10.

A Niederlaendische Bank igazgatója öt-millió márka elcsúszása után megszökött.

Montignoso grófnő új szerelme Cáfollják a házasságot

Firenze, szeptember 10.

Montignoso grófnőnek, a volt szász királynénak legújabb regénye nem lepott meg senkit. A grófnőnek harminchéteves kora ellenére is, igen lágy a szive és Toselli tenorista nem az első, aki a Gironnal való szakítás óta helyett kapott. Először Guacciarini gróf, egy fiatal és ismert olasz mánás babonázta meg Lujzát, aztán egy orvos következt, akivel a grófnő akkor ismerkedett meg, amikor az egyik firenzei kórház betegápoló-kurzusát hallgatta. Az orvos ott előadásokat tartott és a volt királynét nem is annyira a betegápolás titkai érdekelték, mint az előadó orvos, akit nagyon szeretett volna a maga ápolójának. Az olasz doktor azonban elhelyeztette magát a kórház más osztályába, ekkor került a sor Toselli tenoristára. Ettől énekleckéket vett a grófnő, még pedig sokkal nagyobb sikerrel, mint a doktortól a betegápolási leckéket. Alig egy héttel a megismerkedés után, a volt királyné és a tenorista közt a viszony már a lehető legbensőbbé lett. Hogy azonban a grófné házasságra is gondol, az nem valószínű. Nem akar elválni a szász királytól és pedig azért nem, hogy joga legyen néha-néha a gyerekeit látni. A Giron-botrány után nagy özszeget kínáltak a grófnőnek, hogy egyezzen belé a válásba, ő azonban hajthatatlan maradt. Nem valószínű tehát, hogy most megváltoztatta az álláspontját.

Lipscse, szeptember 10.

A Leipziger Neueste Nachrichten szász udvari körökből fölhatalmazást nyért annak a hírek megcáfolására, hogy Montignoso grófnő legközelebb férjhez megy Toselli firenzei tenoristához. Montignoso grófnő ügyvédje a Lokalanzeigerben kijelenté, hogy Montignoso grófnő újabb férjhezmenetelének híre alaptalan. Anna Monika hercegnő a jövő év májusáig anyjánál marad s azután Montignoso grófnő át fogja adni a szász udvarnak.

London, szeptember 10.

Montignoso grófnő angolországi bizalmasa Bacon, aki Dentimoreban lakik és aki 1904-ben Wight-szigetén villát bérelt Montignoso grófnő és kis leánya számára, egy újságíró távirati kérdézősködésére azt felelte, hogy egyáltalán nem tud semmit arról, hogy Montignoso grófnő újból férjhez megy.

Firenze, szeptember 10.

Itt semmit sem tudnak arról, hogy Montignoso grófnő újból férjhez akar menni, nem is tartják valószínűnek, annál is kevésbé, mert a grófné és a szász udvar közt az utóbbi időben közeledés történt. Ezzel szemben a londoni Central News fenntartja a hírt, hogy Montignoso grófnő ma Londonba érkezik és nőül megy Toselli tenoristához.

Irtózatosszidógyilkolás Lodzban

Megint dúl a pogrom

Varsó, szeptember 10.

Az orosz kormány megint hozzákezdett, hogy a forrongást régi módszerével, a szervezett zsidógyilkolással és az intelligens elemek üldözésével csillapítsa le. Az odesszai pogrom még be sem fejeződött és máris az odesszainál véresebb és borzalmasabb tört ki Lodzban, Orosz-Lengyelországnak ebben a gazdag, nagyforgalmu ipari középpontjában. Lodzban ma irtózatosszidó pogrom dühöngött. A fekete bandák lizenegy zsidót, közülük négy asszonyt megöltek, négyet súlyosan megsebesítettek.

Bukarest, szeptember 10.

Magánjelentések szerint hírül hozzák, hogy a zsidó újév napján Kiseneben nagy pogrom volt. Tömeges zsidót kegyetlenül megkínáltak. Sok házat kifosztottak és állítólag a halottak száma is nagy. A román határon fekvő falvak tele vannak menekült kisenevi zsidókkal.

Tarnovszka grófnő börtönben

A gyilkos menyasszony

Mindent bevallott

Tisztázva a velencei bűn

Tarnovszka Mária grófnő, aki Naumov Miklóssal Velencében megölte a vőlegényét, tegnap óta a bécsi tartományi törvényszék fogházában ül. Törvényszék megvallott mindent. Büntársai, Prilukov moszkvai ügyvéd, és Perrier Elza, a társalkodónője, már előzőleg megtették a vallomásukat. És egybevetve ezt a három előadást: tisztán áll a világ előtt ez a nagyszabású, megrázó bűnügyi regény és csak kisebb, jelentéktlenebb részletkérdések felől nincsen világosság.

A rablótámadás értelmi szerzői a vallomásaikban erősen marakodnak, hogy kiből fogamzott meg először az életbiztosítás és a gyilkosság gondolata. Prilukov azt mondja, mindent Tarnovszka eszelt ki. A grófnő viszont az ügyvédet vádolja. Mind a kettőnek véres a keze Komarovszky vértől és kis hiúsági kérdések bántják őket: ki tud valamicske gátságot elhárítani magáról.

Kétségtelen most már, hogy Prilukov egyideig azzal a gondolattal járt, hogy ő fogja végrehajtani a gyilkosságot. Bécsben revolvert vásárolt és naponta kijárt a katonai lövöldébe, ahol a célbalövésben gyakorolta magát. Azután elállott ettől a tervétől. Nem azért, hogy nem akart ölni. Hanem azért, mert attól félt, hogy Tarnovszka borzadni fog tőle később, ha embert ölt és megvonja tőle a szerelmét. Később arra gondolt, hogy maga Tarnovszka ölje meg a grófot. Az volt a terve, hogy Bécsből kettesben utazzanak Velencébe, a vasuti kocsiban a grófné kloroformos cigarettával elkábítja a vőlegényét s azután lelövi. Ettől is elálltak. A láthatáron Naumov tűnt fel. Megállapították Tarnovszkával, hogy nála jobb eszközt a terveikhez keresve sem találhatnak.

Hihetetlen dolgokat művelt a két gonosztevő arra nézve, hogy Naumov féltékenységét és Komarovszky iránt való gyűlöletét szítsák. Elhitették Naumovval, hogy Komarovszky rosszul bánik Tarnovszkával. Gyötri a féltékenységével, sőt néha veri is. Naumov, aki úgy imádta az asszonyt, mint egy szentet, toporzékolt a keserüségtől és a tehetetlenségtől. Azután Tarnovszka Mária elutazott Naumovval Oroszországba és az uton az övé lett. Ez már akkor volt, amikor elkészültek az életbiztosítás és a végrendelet dolgával és elhatározták, hogy Komarovszkyt megölik. A nász legszebb napjaiban Prilukov Bécsből egyre-másra küldte utánuk a hamisított táviratokat. Prilukov a gróf nevében táviratozott, csirkefogónak és gazembernek nevezte Naumovot és ezeket a táviratokat a grófnő rendre megmutogatta a fiúnak. Naumov örjögött. Tarnovszka azt mondta neki, hogy nem is lehetnek addig nyugodtan egymáséi, amíg Komarovszky él. Naumov azt felelte: Meg fogom ölni Komarovszkyt!

Prilukov közben magán-detektiveket fogadott és elutazott velük Velencébe. Természetesen nem az volt velük a célja, hogy a gyilkosságot megakadályozzák. A detektivek feladata az volt, hogy Naumovot, ha a gyilkosság után el akarna menekülni, feltartóztassák a szökésében. Erre azért volt szüksége Prilukovnak, hogy a gyilkos személye s a gyilkosság körülményei első perctől fogva tisztán álljanak, hogy ne kelljen sokat nyomozni és vizsgálni, mert még utóbb kideríthetnék az igazi bűnösöket. Prilukov nem számított rosszul, mégis a véletlen leleplezte Tarnovszkával való szereplését. Komarovszky a forradalomellenes orosz párt egyik vezetője volt s a nihilisták sokszor halálra íté-

ték már. Azt akarta feltüntetni, hogy a gyilkosság ez ítélet végrehajtása. Prilukov annyira bizott ebben a számításában, hogy a vakmerősége és szemérmertlensége még a gyilkosság után sem ismert határt. A velencei „Gazzettino“ című lap a gyilkosságot követő napon megírta már, hogy nem politikai gyilkosság történt, hanem közönséges rablógyilkosság. Prilukov ekkor már utban volt Bécs felé és az utról az orosz forradalmi bizottság nevében hosszabb táviratban erélyesen megcáfolta ezt a hírt. A többi között ezeket írta: — E merénylet sikerétől drága hazánk a legjobbat várhatja! Isten óvja Oroszországot! Cáfolják meg, kérem, a rablásról szóló mesét. Haza- fiak ilyent nem tesznek.

A bécsi fogságban mind a három rab meglehetősen nyugodtan viselkedik. Tarnovszka orosz papot kéretett, továbbá engedelmet arra, hogy cigarettázhasseék. Megengedték neki. És csakugyan egész nap egyebet sem tesz, csak egymásután szivja el a cigarettákat. Azt is kérte, engedjék meg neki, hogy Fox nevű ölebe bennmaradhason nála a cellában. Amikor ezt a kérését megtagadták, kétségbe volt esve, hosszan zokogott és kijelentette, hogy kutyája nélkül képtelen lesz a fogházban exisztálni.

Komarovszky temetése felől az anyja rendelkezik. A gróf halálos ágyán szóbelileg is megismételte írásos végrendeletét, a mely Tarnovszka Máriát teszi meg általános örökösévé. Gyönyörű, hogy Tarnovszka a végrendelet megfogalmazásakor mennyire elővigyázatos volt: belevettette a végrendeletbe, hogy Komarovszky vagyona akkor is az övé, ha a gróf elhalálozásáig nem kelne törvényesen egybe. Komarovszky a halálos ágyán áldásokat szórt Tarnovszka Máriára. Naumov Miklós pedig, aki még mindig Veronában van fogva, még akkor sem mondana róla egy rossz szót, ha kinzöcsközökkel vállalták.

Komarovszky temetése

Velence, szeptember 10.

Gróf Komarovszki holttestét ma tették koporsóba, aztán kivitték a vasúthoz és Orelbe szállították. Az orosz kolónia pompás gyászszertartást rendezett.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (11)

A szerelmes pár napokig szenvedett a két leány halálának hatása alatt. Nem azért, mintha nagyon sajnálták volna, hanem, mert valami homályos sejtésük volt arról, hogy voltaképpen nekik is így kellene cselekedniök. A régi társadalmi erkölcs ostoba bálványá egy-egy órára szuggerálta őket is, a fülükbe suttogott:

— Nincs jogotok szeretni egymást, nem erkölcsös és nem becsületes, hogy erkölcsösen és becsületesen ragaszkodtok egymáshoz. A szenvedély, mely nem rossz tanregények előírása szerint lobogott föl bennetek, törvénytelen és reménytelen. Pusztítsátok el magatokat, mielőtt elpusztultok!

Az erkölcs követelte rajtuk az emberáldozatot, de hál'istennek egészségesek voltak és négy nap múlva már megint csókolódtak. De milyen csókolódzás volt ez! A kimerülése — fölfrissülés. A fáradtság szomorúsága nem jelentkezett náluk, inkább

még kedvesebbek voltak azután. A leány nagyon meg volt lepelve, hogy a szerelme ilyen nagy dolog. Eddig azt tudta róla, hogy kinos, kellemes, utálatos, vagy elkábító, kisebb-nagyobb testi gyönyörűség. Most látta, hogy ez valami egészen más. A férfi is elesodálkozott, különben sem volt még szerelmes soha, alig élt eddig; még a levegő szagát, az étel ízét is csak most érezte először. Mindaz, amit az élet örömeinek neveznek, egyszerre megnövekedett bennük, százszorosán sűrűvé és magasra nőtt és elkövetkezett az idő, amikor a külvárosi hotel nyomorult szobájában, egymás közvetlen közelében, a kis mesterember a földi világ királyának, a bukott leány pedig királynénak képzelte és érezte magát.

De a harmadik kellemetlenség sürgősen vágott közbe. A villamos nőtestvére hallott valamit a viszonyról és egyszer kora reggel fölkereste az öcsését. Nem köszönt, kezét sem adott neki, rárivallt:

— Egy rossz leánnyal látnak karintogva az utcán, igaz ez?

— Az a leány olyan rossz, mint a milyen rossz te vagy! — mondá János nyugodtan.

A tanitónő nagyot nyelt, de elnyelte és most már fojtottabb hangon kiabált tovább:

— Egészségi lapja van!

— Te tudod mi az? Én nem tudom! — felelte a villamos, de guny nélkül.

— Én állást szereztem neked te hálával tartozol nekem. Én . . . én . . . !

A tanitónő nem birt a méltatlankodásával, nem tudta magát kellőképpen kifejezni, a nevének nevezte Zsófia-Évát és még valami nem jó illatu jelzöt is tett hozzá. János elvörösödött és szólt:

— Te vagy az, aminek a másikat mondd!

És ismételte a jelzöt is, a nevet is. Eddig egész életükön át csupa gyengédség és finomság voltak egymáshoz és most egyszerre a legrettenetesebb sértésekkel halmozták el egymást. A tanitóné elhallgatott, a hang a torkában szakadt. Teljes mértékben érezte a borzasztó méltatlanságot, a mely rajta esett és már a száján volt, hogy öcsésének odavágja:

— És te mondd ezt, te, aki miatt odaadtam magamat egy utálatos állatnak. Hogy állást kapjál elbuktam magam is és hogy ki ne dobjanak, ingyen, szerelem nélkül, undor ellenére, bérben bírt a protektorod. A testem, a lelkiismeretem adom oda, hogy ehess, ihass, dohányozhass, tiszta ruhát vehess és szerelmeskedni módod legyen!

A tanitóné nem szólt egy szót sem. Föltekelt és távozóban mondá:

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

‡ **Magyar Színház.** A *vig özvegy*, Lehár Ferenc példátlan népszerűségű operettje még három hétig szerepel a Magyar Színház műsorán. Ez idő alatt a darabnak több érdekes és ünnepi előadása lesz, amelyek közt első a pénteki, szeptember 13-iki Kürj-jubileum, amikor Kürj Klára századszor játssza Glavari Hanna szerepét. Ez alkalommal a közönség és a színház egyaránt ünnepelni fogja a kiváló művésznőt, a ki a *vig özvegy*-nek ma is egyik legnagyobb vonzóereje. Szeptember 23-án az operett jubilál ismét, ezuttal tizenegyedszor. Erre az estére esik ugyanis a *vig özvegy* 275-ik előadása. Ünnepies lefolyású lesz szeptember 30-án a darab utolsó előadása is, s még a hónap folyamán egy kegyeletes célra is színrekerül a *vig özvegy*, néhai kedves emlékü Tomcsányi Rusi, a színház tragikus véget ért művésznőjének sirméleke javára.

‡ **Schratt Katalin szindarabja.** Schratt Katalin, az osztrákok leghíresebb színésznője, aki különösen a királyhoz való barátságánál fogva népszerű, szindarabot írt. A társa Dormann Felix író, akinek játszották nálunk is egy drámáját, *Ledige Leute* volt a címe, s a Magyar Színházban adták elő. A darabnak, a mely vigjáték lesz. *Die fesche Rézi* a címe. Egy bécsi asszony montecarlói kalandjait tárgyalja. A vigjáték ebben a saisonban fog színre kerülni a Deutsches Volkstheaterben.

‡ **A Munkácsy-szobor.** A Képzőművészeti Társulat most már harmadszor hirdetett pályázatot a Munkácsy Mihály szobrára, amelyet gyevener korona költséggel állítana föl a Szépművészeti Múzeum előtt. A harmadik pályázat határideje ma délután 12 órakor járt le s a kitűzött időig huszonegy pályaterv érkezett a Műcsarnokba. A pályázók javarésze ezuttal a fiatalok közül került ki. A pályaműveket a zsüri döntése után a közönség is megtekintheti.

‡ **Caruso budapesti vendégjátéka.** A József Királyi Herceg Szanatorium Egyesület tudatja az érdeklődőkkel, hogy már csak földszinti és emeleti páholyok, továbbá másodemeleti páholszékek és pedig az első sorban 45, a második sorban 40 korona árban, nemkülönben néhány 100, 70 és 50 koronás földszinti támlásszék kapható.

— Jól van. Isten áldjon. Egy testvérem volt. Soha nem látjuk egymást többet.

— Istennek hírével! mondá a férfi leverten, de nyugodtan. Sejtelve sem volt arról, mit mond, mit tesz, de azért a szíve ugyancsak összeszorult, megalázottnak és nyomorultnak érezte magát. És este, amikor módja volt arra, hogy Zsófi-Évával egy pár szót szólhasson, reája sem tekintve, csak a kezével babrálva, szólt:

— Én feleségül fogom venni magát!

A leány nem felelt. Bensejében az a néma sikoly támadt, amely követi az élet legboldogabb pillanatát, az egyetlen, azt, a melyért egyedül érdemes élni és szenvedni.

— Van magának születési bizonyítványa? kérdé János tovább.

— Van. És staffirungom is van.

— Azok nagyon finomak nekünk. Azokat el kell adni, el kell dobni.

— Igen! mondá a leány.

— Más ruhát fog fölvenni. Máshová fogunk menni lakni. Talán el is megyünk innen a városból, elmegyünk Amerikába!

— Igenis! mondá a leány engedelmesen.

— Nem. Itt akarok maradni. Itt akarok dolgozni.

— És mikor akarja? kérdé a leány halkan.

(Folytatása holnap.)

TÖRVÉNY ELŐTT

A Lipsic-botrány utóhangjai

Jákó és Poca a politikában

Viharos szabógyűlés

A Ház fogadó termében kinos botrány játszódott le május 20-én a kisiparosok küldöttsége és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter között. Kossuth a küldöttség szónokát, Lipsic Ignác bádogos mestert, megakasztotta beszédében.

— Ön hazudik! — mondta neki indulatosan.

Lipsic után Poca Péter szabómester állott a miniszter elé, de neki sem volt sokkal több szívesége. Kossuth röviden és ingerülten válaszolt ennek is, *badarságoknak és hazugságoknak* mondta Poca állításait s azután faképnél hagyta az egész küldöttséget.

Az incidens nagy feltűnést keltett mindenfelé. Ullmann Jákó az örökös képviselőjelölt, elhatározta, hogy a szabóiparosok körével bizalmat szavaztat Kossuthnak. Mint a kör elnöke e célból gyűlést hívott össze június 3-ára. Történetesen megjelent ezen a gyűlésen Poca Péter is. Látára óriási botrány tört ki a szabók között:

— Gazember!

— Bandita!

— Meg kell tanítani a semmiházit! — kiabáltak Ullmann Jákóval élükön az emberek s a szegény Poca úgy kirepült az utcára, hogy a lába se érte a földet.

Ilyesmit az ember nem hagy magán száradni. Poca sem nyugodott bele, elhatározta, hogy elégtételt szerez magának s feljelentette becsület-sértésért Ullmann Jákót.

Ma tárgyalta ezt a becsületsértési pört *Benke* büntetőjársbíró. Egész sereg tanu vonult fel, akik a sértés megtörténtét igazolták. Ullmann, mint a hogy jó diplomatához illik, eleinte tagadni próbálta az ügyet. Védőbeszédében azonban annyit mégis beismer, hogy összeszidta Pocat, amiért az Kossuth Ferencel, aki mellett ő ezer politikai beszédet tartott, gorbombáskodni merészt.

A bíró figyelembe véve az enyhítő körülményeket, Ullmann Jákót *tíz korona* pénzbüntetésre ítélte.

‡ **A bajai millió.** A bajai törvényszék vádtanácsa, ma elutasította az ügyészségnek azt az indítványát, hogy Trigly pénztárost tartóztassák le s az egész igazgatóság ellen rendeltessék el a vizsgálat. A vádtanács azonban elrendelte, hogy Schön Antal, a bajai bank igazgatója ellen is kiterjessék a vizsgálatot. A végzés indoklása szerint Schönnök a leltározásnál tudnia kellett arról, hogy a 2219—40-es számú sorsjegy megnyerte a főnyereményt. Schön tagadja ezt s kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy ő abban az időben beteg volt s nem foglalkozott bankügyekkel. E határozat ellen a védő felfolyamodást jelentett be a szegedi ítélőtáblához. Ugy ebben az ügyben, mint a letartóztatott Wagner Sándor szabódlábra helyezése tárgyában a héten dönt a tábla.

‡ **A nemzeti kokárda ellensége.** Az idén március 15-én nagy botrány játszódott le a Pátria nyomdában. Cseleznik Gusztáv gépmester letepedeste a munkások ruháiról a nemzetiszínű kokárdákat s brutálisan inzultálta Breuer Jakab második gépmestert. A büntetőjársbírság Cseleznik Gusztávot ezért a hazafiatlan tettéért könnyű testi sértés vétsége címen elítélte egy hónapi fogházbüntetésre. Ezt az ítéletet ma a felebbviteli bíróság is jóvá hagyta.

‡ **Ki a gyilkos?** Érdekes bűnügy foglalkoztatja most a pestvidéki törvényszéket. Augusztus 24-én Üllön meggyilkolva találták saját udvarán Göbbölyös János gazdaembert. Korán reggel már jelentkezett is a gyilkos. Göbbölyös anyósa, a hetvenéves Tóth Józsefné személyében. Ez önként bevallotta, hogy vejét ő ölte meg és pedig azért, mert rosszul bánt a leányával. Az ügyben most meglepő fordulat történt. Az üllői csendőrnél megjelent Fülöp József gazdaember s elmondta, hogy a kritikus éjjel együtt mulatott Göbbölyössel s hazamenet látta,

hogy azt Györy János szurta le. Györyt e valamás folytán letartóztatták, de kétségbeesetten tagadja a ráfogott bűnt. Fülöp, amikor szembe-sítotték vele, ellentmondásokba bocsájtkozott s most már ő maga nem tudja biztosan, igaz dolgot vallott-e, vagy pedig csak álmódta az egészet. D. Aczél vizsgálóbíró most sürgősen kihallgatja Györy tanút, hogy a szerencsétlen ember tisztázhassa magát a megálmódott vád alól.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti és a bécsi árutőzsde az izraelita ünnepek miatt zárva van.

A budapesti értéktőzsde

A legközelebb meginduló kiegyezési tárgyalások bizonytalan eredménye folytán a mai tőzsde irányzata tartózkodó volt. Az árfolyamok mérsékelten gyengültek. A forgalom ma is, az izraelita ünnepek miatt, csak nagyon mérsékelt volt. A helyi piac üzlettelen, a járadékpiac valamivel gyengült.

Előtőzsde:

Tartózkodó.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 632.50—633.50. Magyar jelzálogbank 445.50. Rimamurányi vasművek 538.—538.50.

Déli tőzsde:

Bécsre gyengült.

Köttettek: Magyar hitelrészvény 736—737.50. Magyar jelzálogbank 443.50—444. Városi vasut 272.75—273. Osztrák-magyar államvasut 660.25—661.25. Déli vasut 157.75. Hazai bank 272. Kereskedelmi bank 33.20.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, szeptember 10. 42/0 papír járadék 96.20 4/0 oszt. arany jár. 115.55. 1860. sorsjegy 148.75. Osztr. hitelsorsjegy 433.—. Angol osztr. bankrészv. 299.—. Bécsi Bankverein 529.40. Osztr.-magy. bank 17.96. Déli vasut 156.50. Duna gőzh. társ. 1000.—. Dohány részv. 422.—. Cs. k. arany (vert) 11.35. Német bank váltók 117.56. 42/0 ezüst jár. 96.20.—97.95 Osztr. koronajáradék 96.30. 1864. sorsjegy 240.—. Osztr. hitelint. részv. 632.25. Union-Bank 336.50. Osztr. Länderbank 423.—. Osztr. m. áll. vasut 662.25. Elbe-völgyi vasut 426.—. Alpesi részv. 614.50. 20 frankos 19.15. Londoni váltóár 240.62. Ltpótkohó 426.—. Török-sorsjegyek 181.75

Bécs, szeptember 10. 4/0 arany-járadék 100.—. Tiszai és szeg. köles. sorsj. 142.—. Magy. hitelb. részv. 736.—. M. lesz. és váltó részv. 474.—. Rimamurányi 537.—. M. cukoripar ——. Adria hajózási r.t. ——. Magyar koronajáradék 92.15. 4/0 magy. földteherm. kötv. ——. M. nyer.-k. sorsjegy 136.25. Kassa-Oderb. v. részv. ——. M. keresk. bank ——. M. Jelzálogbank 441.—.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, szeptember 10. (Zárlat.) Buza 229.75 ——. Rózsa 206.75—207.75. Zab 175.—.—.—. Tengeri —.—.—. Olaj 79.80.—.—.—. Szesz —.—.—.

Berlin, szeptember 10. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsde megnyitásának forgalmát határozott üzletelenség jellemezte, mindenek dacára az alapirányzat a birodalmi bank kimutatására szilárd volt. Bánya- és kohórészvények árfolyamai 1/2—1/4%-ig emelkedtek. A legmagasabb emelkedés a Phönix-részvényekben állott be 1/4%-ig, düsseldorfi jelentésekre, hogy az acélszövetség Dél-Amerika részére ismét nagyobb megrendeléseket kapott vasutfélpitményi anyagokban. Bankok irányzata nem volt egységes. Javultak Handelsanteile, ugyanigy a Deutsche és a Dresdener Bank részvényei 1/4%-ig. Vasuti részvények közül osztrák-magyar államvasut csöndes volt, Meridional ellenben elgyöngült. Amerikai vasuti részvények new-yorki jelentésekre tartott árfolyam mellett kerültek forgalomba. A 3%-os birodalom kölesön jó magatartást követett. Japániai londoni ösztönzésre 0.4%-kal emelkedtek, ellenben oroszok (1902.) alig változtak. Hajózási részvények forgalma ingadozó volt, részben gyöngültek.

A tőzsdeidő második órájában a vezető bankok irányzata szilárd volt. A 3%-os birodalmi kölesön 0.15%-kal javult. Laura, Phönix és Gelsenkirchenek szintén emelkedtek.

A tőzsdeidő harmadik órájában a német járadék emelkedésére határozottan szilárd irányzat lépett előtérbe. 3%-os birodalmi kölesön árfolyama ultimóra 83 háromnyolcad, amerikaiak szintén emelkedtek. A készpénzpiac ipari értékeinek forgalma tulnyomólag szilárd. Napi pénz 3, magánleszámitolási kamatláb 5%.

18 forinttól mérték után készíjük a legolcsóbb férfi-öltönyt, télikabátot, felöltőt francia-, angol- és hazai szövetséggel. 28 forinttól szálon, Feren József, frakk- és szakott-öltönyt a legújabb krep- vagy himalaja-szövetekkel. Budapesti év lakóknak kedvezményes évi részletekre is. 4 öltöny készpénz rendelésnél szabásunkat nagy mintagyűjteményeivel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydiófa-u. 3

SZÍNHÁZAK

Szerda, 1907. szeptember 11-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Lady Windemere legyezője

Vigjáték 8 felvonásban.

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A vig özvegy.

Operett 8 felvonásban.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Nincs elváromni valója?

Bohózat 8 felvonásban.

Kezdeté fél 8 órákor

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A vig Nibelungok

Operett 8 felvonásban.

Kezdeté 1/2 8 órákor

Fővárosi Nyári Színkör.

Váljunk el.

Vigjáték 8 felvonásban.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Városi nyári színkör.

Nebántsvirág.

Operette 8 felvonásban.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A XIX. század

Kezdeté 7 1/2 órákor.

APOLLÓ-SZÍNHÁZ.

Telefon 68-39.

A legkisebb tirolai táncosok. (Az Apolló Színház felvétele a pétkéféltéren.) A papa vasárnapja. Egy érdekes kaland. Harc egy lepke miatt. Úgyes karrikatúra-rajzoló. Képek Sevillából. Elővédt csillag. Egy amerikai város látványosságai. A La Manche csatornai alagút építése.

Fansztikus kép a jövőből. Kezdeté fél 6 órákor.

Vértess-féle sóborszesz
Minden házban szükséges.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24. szám, I. em. Lift.

Gyógytényezők:

Elektromágneses gyógyítás.

Röntgen-sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvali-satio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hő- és fényfürdők.

Villamos masszázs.

Galván, Farad- és Franklin árammal való kezelés.

Villamos és szénsavas fürdők.

■ Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. ■

Kezelés egész napon át. ■ Kívánatra prospektus.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).

Álmatlanság.

Hűdések (Paralysis).

Idegfájdalmak (Neuralgiák, Ischias).

Szívbetegségek.

Köszvény és csusz (Rheuma, izületi és csontbajok).

Székrekedés.

Anyagcsere bajok (elhízás).

Bőrbajok, hajbetegségek (hajhullás, kopaszság, bőrvizketeg).

Aranyeres csomók.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI RÉVAY-UTCA 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órákor. UJDONSÁG! 11 órákor. Ma és mindennap 11 órákor.

„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Irta: SATYR. Est megelőzi fél 10 órákor.

A képviselő úr

Bohózat. Irta: KORTES.

Továbbá: Trebitsch Nándor, Werner Manó és Baura Emil urak új szülő számaikkal.

Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig. — Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyit. Kezdeté fél 12 órákor, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek felléptek.

Ma este NYÁRI RUDI

és teljes zenekarának első budapesti fellépése az

Aréna-kávéházban

Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.

Hamburger Adolf

KÉZIMUNKA

vétele előtt hozassa meg új nagy képes Árgyűjkeket, mely 272 oldalon 1890 részletesen körülrít rajzokban sorolja föl a női kézimunka összes anyagait és teljes utbaigazítást nyújt azon vevőknek, akik megrendeléseiket személyesen nem eszközölték. Vidékre bérmentve és ingyen.

BÉRCZI D. SÁNDOR

női kézimunka nagyiparos

BUDAPEST, VII., KIRÁLY - UTCA 4. SZ.

D. M. C. ENCYKLOPEDIA 10039

610 oldalon, 880 ábrával, magyar nyelven kiadott tankönyv, melynek segítségével az összes kézimunkákat elsajátítani és tanítani lehet. Angol vászon díszítésében 2 korona.

A magy. kir. közoktatásügyi miniszterium 20575. sz. a. ajánlv. 6 K.

Viktória szőnyeg-munka és magas him-zésre kitérő közeli himzűgés

Gramofonokat fonográfokat

legjobb és legújabb kivitelben, gyári árban, előnyös részletfizetéssel is szállít

Waldmann Gyula

hangszeresüzlet

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 45. és 47.

fonográfok 7 K-től 150 K-ig. gramofonok 40 K-től 300 „

képesárjegyzékinyer. Legújabb felvételi lemezek és hangrerek nagy választékban. Javítások elfogadjatnak.

SANID TOKOCSKÁK

bizonyítanak. Egy dobozt (100 labdac) használati utat-tással 6 kor. utánvét mellett. Kezdő gyengeség és impo-tentának egyedül biztos szer a híres dr. TIMKÓ-féle orv-labdacsok. Egy üveg ára 10 koron, küld a

„MAGYAR KIRÁLY” gyógyszerház, Budapest, V. Marokkó-utca 2/c. sz.

gyógyszertár, Budapest, V. Marokkó-utca 2/c. sz.

gyógyszertár, Budapest, V. Marokkó-utca 2/c. sz.

gyógyszertár, Budapest, V. Marokkó-utca 2/c. sz.

MAGYAR TEXTILIPAR

Folyóirat. 10008

A pamut-, gyapjú-, len-, kender-, selyem- és juta ipari és kereskedelmi közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken.

Megjelenik havonta 2-szer.

Előfizetési ára egy évre 12 kor.

30 korona

finom szövettel dívtos férföltöny vagy felöltő mérték után romek szabás és finom kivitelben „Hazai Versenyszabóság” Budapest, VII., Thököly- (Csömöri)-ut 3. szám l. em. — Vidékre minták bérmentve.

LESSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Összeállítható vasgőz kivételű 8 matracos 10 ftt. Sodronygyűrtétek méret szerű 5 fttől foljebb.

GICHNER JÁNOS

ágyonmő, rész- és vasbater-kyaros, szőnyeg-, függöny-, pokrocs, teríték stb. nagy választékban.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 20

GYÁR: Kertész-utca 7. és 9.

Árjegyzéket bárki nek ingyen és bérmentve küldök. Nag nem feloldó árut kiserőlem vagy a penzt visszaadom.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle Használata valódi áldás gyomor-bajok-soknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben

BENOID-GÁZ FÉNY! HŐ! ERŐ!

Budapest, Andrassy-ut 17.

Budapest, Andrassy-ut 17.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert éretük semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelölésétől számított négy hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Apróhirdetéseket

központi irodákban s eredeti nyugta mellett még a következő hőkben lehet földni:

I. kerület.

Vár Polatschek Lajos dohányparadics, Stark Ferenc könyv- és zeneműkereskedése, I. ker., Krisztina-tér 7. Döbrentei-tér 5., özv. Hovsai Józsefné tudósító és hirdetési iroda.

II. kerület.

Fő-utca 2. sz., Toldi Lajos könyvkereskedése.

IV. kerület.

Kálvin-tér 2., Engelmann M. gyorsírótanodája, Pappné-utca 8. Stark Nándor könyvkereskedése. Várház-körút 14., Györi Vilmos dohányparadics, Kecskeméti-utca 14., Szántó Mór dohányparadics, Egyetem-tér 5., özv. Schneider Imréné dohányparadics, Ferenciek-tér 9., Szentágyasi Béla papírkereskedése, Párisi-utca 7., Tusák Józsefné dohányparadics, Petőfi-tér 3. Nemetsék A. J. újságarudája. Várház-körút 6., Jörg Lujza dohányparadics.

V. kerület.

Erzsébet-tér 18., Klein Armin dohányparadics, Lipót-körút 26., Grosz Etel dohányparadics, Lipót-körút 6., Schödl Gyula dohányparadics és postagyűjtőhely, Dorottya-utca 13., Weil Vilmos dohányparadics, Szabadság-tér, Tózsdepalota, Fűrdő-utca 5., dohányparadics, Nádor-utca 26., dohányparadics, Marokkói-utca 2. sz., Földes Arminé, Váci-körút, Kann-télelikörútjében.

VI. kerület.

Tere-körút 54., Breuer nővérek dohányparadics, Andrassy-ut 48., Kohonci Iona dohányparadics, Andrassy-ut 38., Berkovits Nándor dohányparadics, Szerecsen-utca 1., Spielmann Mária dohányparadics, Tere-körút 2. sz., Zala Mór zeneműkereskedése, Andrassy-ut 4., Zipser és Könyv zeneműkereskedése, Andrassy-ut 50., özv. Reisz J.-né dohányparadics, Váci-körút 65. sz., özv. Biener Arminé, Andrassy-ut 26., özv. Steiner Ignác dohányparadics, Tere-körút 30., Práger Cecília dohányparadics, Szondi-utca 17. sz., Weitz Jenny dohányparadics.

VII. kerület.

Aréna-ut 44., Gang Adolf papírkereskedése, Baross-tér 20., özv. Grünhut Mór dohányparadics, Rákóczi-ut 50., Jambrikovits dohányparadics, Király-utca 1. sz., Országház, Popper Izidorné dohányparadics, Király-utca 69., özv. Schlesinger Vilmos dohányparadics, Erzsébet-körút 2., özv. Kálmán Lajos dohányparadics, Erzsébet-körút 51., özv. Zwilling Mór dohányparadics, Erzsébet-körút 7., Weisz Jenő dohányparadics, Erzsébet-körút 54., Braun Janka dohányparadics, Damjanich-utca 39., Wellisch Miksa papírkereskedése.

VIII. kerület.

Muzem-körút 18., Kernberg Rozália dohányparadics, Kun-utca és Teleki-tér sarok, Medák H. Mária fűszerkereskedő, Üllői-ut 46. Kartschmaroff J. dohányparadics, Muzem-körút 2., ifj. Nagel Ottó könyvkereskedése, József-körút 50., Reisz Henriette dohányparadics, Rákóczi-ut 1., Soproni V. dohányparadics, Práter-utca 19. Szalma Aranka dohányparadics, Baross-utca 81. szám, Schuler Adolf dohányparadics, József-körút 53. sz., Gangli Anna dohányparadics, Rákóczi-ut 57. sz., Kirshbaum Edén dohányparadics.

IX. kerület.

Bli-ut 83., Richter Lipót papírkereskedő.

X. kerület.

Kőbánya, Liget-tér 2. szám, Novotny Irma.

Ujpest.

Árpád-utca 10., özv. Deucht Teréz hírlapárúzó, István-utca 10. sz., Márton Kálmán nagyüzem, Árpád-utca 25., Radnai Mór. Valamint minden

Hirdetési iroda.

FIDIBUSZ

1905-1906. évi teljes évfolyama megjelent díszkötésben. 300-nál több rajz 4 teljes regény, temérdek humoros elbeszélés, vers, jóízű tréfás apróság stb.

Ara 5 korona.

Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadóhivatalban Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz. továbbá minden könyv- és papírkereskedésben, valamint az összes hírlapelárusítóknál egy Budapestben mint vidéken. — Kívánczak, kasznírok, társas- és olvasókörök 15 százalék engedményben részesülnek.

Házasság

Házasságokat ingyen közvetít „Házasságladók Újságja”. Budapest, Lillom-utca 54. Kérjen mutatványszámot. 10059

Állást Keresők

Gyermekeketlen házaspár ki 7 év óta egy házban házmester, a férj kőműves iparos, keres e hó 20-ára házmesterséget, előad e minden apró javításokat evégre. Övadiékkal rendelkezem. Cim: Rökk Szilárd-ut. 6. házmeester. 105

A t. c. gazdaközönség és iparvállalkozók figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácsok, molnárak, szesz-főzők, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. Krakauer Armin, VI., Nagymező-utca 25. szám. Telefon 94-76. 10-003

Betöltendő állások

Hírlap-expeditioba e y tanulól ny felvete ik. Cim a kiadóhivatalban.

Állástkeresőknek ingyen küldetik az összes betöltendő állásokat tartalmazó Országos Pályázati Közlöny mutatványzáma. Bpost, Nap-utca 13.

Állást és mellékfoglalkozást keresők

Igen jóvedelmű keresetre tehetnek szert törvényileg engedélyezett sorsterek eladásával, amely által 10-30 Koronáig naponta könnyen kereshetnek. Ajánlatok Budapest, Főpostafőlk 237. 20002

Főlvétetek

raktárnok, magtáros, mérlegmester, felügyelő, felgyázó, ordász, vadór, kasznár, is-nán, könyvelő, penztárnok, házfelügyelő, több kereskedő-szolgálat, vegyész, utazó, szabász, pincemester, istálló-mester, és még különféle szakmába vágó létfiszornály-zel. Felvételre olvasztók az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Cimirók

próbaírással jelentkezhetnek a Fővárosi Cimiródnak, József-körút 26. szám. 169

Pénzbeszedő,

ki ily minőségben a fővárosban már alkalmazva volt, 15-öre felvételre kellő biztosítékkal. Jelentkezés d. u. 6-7-ig. Magán-tisztviselők Otthona, Royal, A) kapu. 170

Pályázatok.

Korostelnek: gazdatisztek, könyvelők, utazók, strazsista, mérnök, felügyelők, pincemesterek, ordász, kulcsár és még különféle személyzet. Bővebbet az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, Nap-utca 13.

Oktatás

Zongoraórákat, alapos tanítás mellett jutányosan vállalok. Cim a kiadóhivatalban. 17815

Vizsgázók!

polgári, gimnáziumi magánvizsgára előkészít (hölgyeket is). „Keresés” Almássy-tér 16. 21000

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás. Magyar-német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái rendestandírok által oktatott szak-tanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyamai. Alapította Markovics Iván 1863. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola, exaltó Gyár-utca 4. (most kizárólag Liszt Ferenc-tér 10.) Cimre vizgázzunk! A szakiskola írógépegektől s más utánzott neví tanfolyamoktól független) Telefon 64-68. Nyitva szept. 1-től július 1-ig.

Gabelsberger-

Markovits-rendszerű magyar-német levelező és vita-gyorsírást, gépirást, az összes használatban levő rendszereket, biztos sikerrel tanulhat a „Merkur”-tanfolyamon, Hájós-utca 15. szám. (Andrassy-ut közlővel.) Tanítás egész nap, általában levőknek egész este 10 óráig. Ingyenes állás-közvetítő és gyakorló órák. Igen mérsékelt tandíj, mely kisebb részletekben törleszthető. Nyilvános vizsgák. Jelentkezés naponként. Kérjen tájékoztatót. 137

Lakás

Magános hölgnél csinosan butorozott egy-másba nyitló szoba minden kényelemmel ellátva mérsékelt árban azonnal kintő Tere-körút 7. II. 4. szám.

Lakótársnó

kerestetik fiatal leány mellé teljes ellátással és zongora-számálatlalt, esetleg teljes ellátással vagy a nélkül. Király-utca 28. III. 54.

Fiatal francia

vagy német hölgytől társalgási órákat az esti órákban vennék. Ajánlatokat a honorárium megjelölésével „Kellemes társalgó” jellegre kérek.

Cimbalom-tanító

tanít kitűnő módszer szerint kottából, vagy cigányosan mérsékelt áron, egy saját lakásán mint házon kívül. H rom hónap alatt biztos eredmény. VII., Ovoda-utca 19 III. em. 32. 668

Butorudvar.

Teljes lakberendezések készpénzért és kedvező részletfizetésre, nem felemelt árban kapható Schwarz Lipót és testvére, kártyos mester és butorkereskedő, Budapest, Hásta-utca 37. sz. Árjegyzék 60 fillér.

Különféle

Óra és ékszer

javítását olcsón és jól elvállal az Amerikai Órás. Minden órajavítás 80 kr., 3 évi jótállással. Mindennemű fonográf-, grammofon-javítás olcsón. Longis Watch Parlophon Co. VIII., József-körút 11. Budapest. 22001

Női óvszer.

Női orvosok által kipróbálva, nagyon megbízható és soha nem mondja fel a szogátlat

Melussa-Ovale.

Minta oktatással egvált K. 2.40. Kapható minden gyógyszárban és droguáriában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10010

35 korona

egy divatos férfitárcsát vagy felöltő méretű után remek szabásban, finom gyapjuszövetekből.

FRIED ARMIN

szabómesternél Budapest, Váci-körút 39 H. Vidékre minták bérmentve. Három éltőny rendelésnél éves vasúti jeggyel ellátott szabásom költségmente odautazik.

Urak!

Fel a szemekkel!

A világon egyedülálló macánkeresés, a férfierez azonnali helyreállítására a Cr. Lückesch Floricithin-tabletták által. Jótállás 3-szorosa. Minta és oktatási füzetke 4.40 fillér. Kapható minden gyógyszárban és droguáriában, vagy a Dresdener Bot. Laboratorium G. m. b. H. széküldési irodája által E. Than, Wien, III., Postfach 5. 10100a

Egy háztartásban so hiányozzék a hírvos Majthényi-féle „Diadal”-sósorszesz

mely gyógyhatásánál fogva felülmúlja az összes forgalomban levő hasonló készítményeket. Egy kísérlet meggyőző mindenkit ezen állásod házi-szer kiváló tulajdonságairól. Kis üveg ára — 40 fill. Közép „ — 1.90 „ Nagy „ — 1.90 „ Főraktár: Majthényi Béla drogulistánál Budapest, IX., Várház-körút 15.

! Ingyen ! GUMMI

és különféle óvszer-árjegyzékünk titoktartás mellett ingyen a bérmentve küldjük. NAKIRA (Gy. védett fórd gumi különlegesség, tucatja 12.— kor., 3 tucatból 20 százalék engedmény. UTERUS SPRAY legújabb higiénikus női szer 14 Kor. GUMMI 2, 4, 6, 8, 10, 12 Korona Halhólyag 1 tucatja. Mintagyűjtemény 12 db. 4 K Pesár. ocl. darabja 3-8 K-ig Irrigátorok 3 koronától feljebb. Bidee vasállványval 8 kor. Magyar Orvosi Múszertár Bpest, VII., Rákóczi-ut 32. a Rókus-korházzal szemben. Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk. 10001

Butorok

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, irodaberendezések, rez- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, bürgermentek eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ

VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e. (Kazinczy-utca sarok.)

Uj rendszert BUTORHITEL.

Butorok esakis a legjobb kivitelben kaphatók készpénzért v. banknál törleszthető részletre

BALÁZS és TÁRSA butorraktárában Budapest VI., Révay-utca 3. szám. Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak maradása, miáltal a butort mindenkinél készpénz-árban számíthatjuk. A bankkölcsönt sem részjegyzés sem egyéb költség nem terheli.

Szeptember végén jelenik meg a FIDIBUSZ-Néptára

Boltí ára 1 kor. 50 fill.

Mindenki, aki a FIDIBUSZ-ra legalább felévre előfizet, ingyen kapja a FIDIBUSZ díszes naptárát.

A FIDIBUSZ előfizetési árai:

Egész évre 6 korona. Felévre 3 korona. Negyedévre 1 kor. 50 fill. Egygyes szám ára 5 krajcár.

A FIDIBUSZ kiadóhivatala.

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgári, egyéves önkéntességi, bármely érettségi vizsga letévézéséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő filológus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vétettek föl. A bámulatos eredményeket igazoló okiratok. Goltstein Henrik, Budapest, VII., Damjanich-utca 39., II. em. 10.220

Stenográfia

Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíró-iskolája a

„STENOGRÁFIA”

országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. Kereskedelmi szak-tanfolyamok.

VII., Kazinczy-utca 8. I. em. (Kazinczy nem tévesztendő a Órszere-utca 8-as szám alatti Stolce-rendszerű iskolával.) 10.221

Butorudvar.

Teljes lakberendezések készpénzért és kedvező részletfizetésre, nem felemelt árban kapható Schwarz Lipót és testvére, kártyos mester és butorkereskedő, Budapest, Hásta-utca 37. sz. Árjegyzék 60 fillér.

BUTOR

teljes lakberendezések, készpénzért és banknál törlesztendő havi részletre legolcsóbban szállít: BARTOK FARKAS butornagykereskedő

BUDAPEST, VII., Király-utca 13. sz. Gozsdu-palota, II. és III. udv.

HITELOSZTÁLY

fizetést feltételei: 300 koronáig havi 10 kor. 500 " " 15 kor. 600 " " 20 kor. 1000 " " 40 kor.

Előleg 5%. — Szabott árak, ugyanazok mint készpénzűzetésnél. — Szállítás vidékre is. Felváltás díjmentesen. Album 1 korona.

Üzlet

Biztos egzisztencia,

Hovesmegyei nagyközségben, más vállalat miatt eladó egy 18 éve fennálló korcsma- és fűszerüzlet (trafik- és helyeg-eladási engedéllyel), a házal együtt, a melyben a korcsma- és a fűszerüzlet-helyiségek kívül szép uralak-pinc, több mellékeület, pince, fűgyerm és szép nagy kert. Bővebb felvilágosítás a lap kiadóhivatalában.

Adás-vétel

50.000 gramofon

lemez slr-6-on eladó. Remek-nél remekbél felvételek: olasz, francia, angol stb. művészek-től. Még csak néhány 1 frt. Nagy 2 frt. László lemez 2 frt. Watch Parlophon Co. József-körút 11. 13000

Boroshordók

ujak és keveset használtak, borsajtók, borsivattuk, szőlőszuók, kádak, minden nagyságban jutányosan kaphatók. X., Kőbánya, a Kápolna-téri villamos végállomásán. „Budapest székcs-fővárosi sziklapincék bérloinél.” 167

Nagy gramofon

melynek eredeti ára 210 frt volt, vendégülös áhajtja alacsony eladni. Megtekinthető az Amerikai Órásnál, József-körút 11. 22002

Pénz

Pénzkölcsön.

nem reklám, van szövetkezetem, amely három nap alatt folyósít tisztviselőknél, kereskedőknél, iparosoknak, vasutasoknak, a vidékre is, könnyű törlesztésre. Singer, VI. ker., Ó-utca 39. szám, Budapest. Válaszbélyeg. 152

Pénzt butorra,

kocsikra, varrógépekre, kerék-párokra, könyvekre és bármely tárgyra, melyeket nálam be-raktározok 8 százalék mell. t. Tauber és társa, VII., Baross-tér 8., I. emelet. Telefon 97-66.

Készpénzkölcsönt

tisztességes uton adunk, lehetőleg rövid uton, minden rendes foglalkozású, hitelképes egyéneknek, olcsó kamatra, heti egy korona törlesztésre, kezes nélkül, ha kezesre volna szükség, azt is szerzünk. Általános hitel-szerző vállalat, bejegyzett cég, Dohány-utca 90. 17590

Személyhitelt

magánpénzt, kezes nélkül is, 24 óra alatt megszerzek 1-2-3 havi lejáratú. Bankkölcsönt 3 nap alatt, havi vagy negyedévi törlesztéssel, rész-vénytasaságtól, nem szövetkeztől. Márton, Eötvös-tér-utca 12., I. 14. szám. Telefonszám 84-66. Betáblázásokat háza, földre, telekre, II., III. helyre is két nap alatt elintézek olcsó kamatra. 10.005